

सर्वाधिक बिक्री हुने

साप्ताहिक

सबैको लागि सम्पूर्ण पत्रिका

लभगुरु
रेखा थापा

पाठकहरूको समस्या
समाधान गर्दैछिन्

पृष्ठ ११ मा

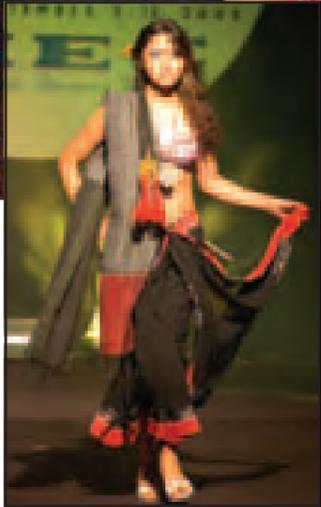
• वर्ष १२ • अंक १३ • काठमाडौं, शुक्रबार, साउन २६, २०६३

• SAPTAHIK • Nepali National Weekly • Friday, Aug. 11, 2006

• पृष्ठ २४ • मूल्य रु. ८/-

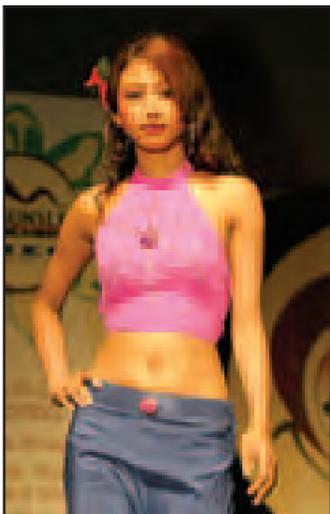
साप्ताहिक फेसनको

साप्ताहिक समाचार

काठमाडौं- लगातार पाँच दिन चल्ने फेसन उत्सव 'सर्नासिक् नेपाल फेसन विक २००६' प्रारम्भ भएको छ। फेसन डिजाइनरलाई व्यावसायिक स्वरूप दिन तल्लीन आईईसीले बौद्धस्थित ह्याट रिजेन्सीमा आयोजना गरेको तेस्रो फेसन विकमा नेपाली फेसन डिजाइनरका पहिरनहरू नेपाल तथा भारतका मोडलहरूले प्रदर्शन गर्नेछन्। हिजो साउन २५ गते प्रारम्भ भएको नेपाली डिजाइनर तथा मोडलहरूको यो उत्सव २९ गतेसम्म चल्नेछ।

फेसन डिजाइनरसम्बन्धी प्रशिक्षण दिने संस्था आईईसीले तीन वर्षअघिदेखि राजधानीमा फेसन विकको आयोजना गर्दै आएको छ। वर्ष २००४ मा एक साता लामो फेसन उत्सव आयोजना गरेर चर्चामा आएको आईईसीले यस वर्षको फेसन विकलाई पाँच दिन सञ्चालन गर्ने भएको छ। आयोजक संस्थाका अनुसार यस वर्षको फेसन विकका पाँचै दिन साँझ साढे छ बजेपछि फेसन सो हुनेछ। गार्मेन्ट डिजाइनरका कारण नेपाली फेसनको बजार विस्तार भैरहेको अवस्थामा यो फेसन विकले नेपाली डिजाइनरका आकर्षक

पहिरनहरू फेसन पारखीमा प्रस्तुत गर्ने राम्रो अवसर प्रदान गर्ने अपेक्षा गरिएको छ। 'हामीले नेपाल फेसन विकलाई नेपालकै सबैभन्दा ग्ल्यामरस तथा उत्कृष्ट जीवनशैली भल्काउने समारोहका रूपमा आयोजना गर्दैछौं, आयोजक संस्थाकी प्रमुख शैलजा अधिकारी भन्छिन्- 'फेसन विकलाई अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा पुऱ्याउन सक्ने प्रयास गर्नेछौं।' यस वर्षको फेसन विक खासगरी व्यापारमा केन्द्रित हुनेछ। यस क्रममा फेसन विकमा दुई प्रकार पहिरन प्रमुख रूपले प्रदर्शित हुनेछन्। पहिलो प्रेट-अ-पोर्टर (रेडि टु वेयर) शैलीका पहिरनहरूको विशेष प्रदर्शन गरिनेछ भने अर्को डिफ्युजन (नेपाली-पाश्चात्य तथा भारतीय-पाश्चात्य) शैलीका

पहिरनलाई पनि प्रमुख स्थान दिइनेछ। फेसन विकका क्रममा दैनिक फेसन सोहरू त सञ्चालन हुनेछन् नै, त्यसबाहेक समारोह स्थल ३२ वटा स्टलले सजिनेछ जसमा डिजाइनरका पहिरनहरू, गरगहना, कस्मेटिक्स, छायाका सामग्री तथा फेसन एक्सेसरिजहरू रहनेछन्। प्रवेश निःशुल्क रहने फेसन विक विहान दस बजेदेखि साँझ साढे पाँच बजेसम्म सर्वसाधारणका लागि खुल्ला रहनेछ।

फेसन विकमा डिजाइनर, फेसन तथा पहिरनको चर्चासँगै आयोजकले डिजाइनर, फेसनका ग्राहक तथा सञ्चारमाध्यमबीच संवादको वातावरण तयार गर्ने योजना बनाएका छन्। यसबाहेक फेसन विकलाई 'एफोर्डेबल फेसन'

को अवधारणाअनुरूप सञ्चालन गर्ने तयारी पनि भएको छ।

फेसन विकमा मोडलहरूमाफत पहिरन प्रदर्शनका लागि यसपटक अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको च्याम्प तयार गरिदैछ। नेपाली चलचित्रका नायक-नायिका तथा भारतीय कलाकारहरूले पनि च्याम्पमा क्याटावाक गर्नेछन्। फेसन विकमा प्रदर्शन गरिएका पहिरनका ग्राहकहरू नेपालीसहित भारतीयहरूसमेत हुने अपेक्षा आयोजकहरूको छ। यसपटकको कार्यक्रममा सकेसम्म युवा फेसन डिजाइनरलाई उनीहरूको पहिरन प्रदर्शन गर्ने अवसर प्रदान गरिने आयोजकहरू बताउँछन्। फेसन विकलाई आकर्षक बनाउन यसै वर्षदेखि 'आइ अन फेसन' शीर्षकको फेसन फोटोग्राफी तथा भिडियो फोटोग्राफी प्रतियोगिता पनि सञ्चालन गरिदैछ। नेपालमा हालसम्म फेसन फोटोग्राफीको प्रतियोगिता भएको छैन।

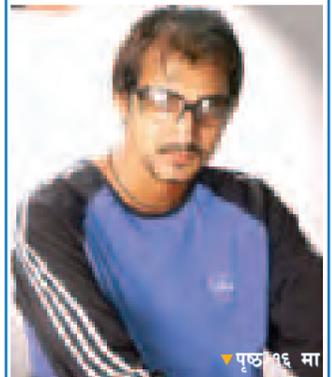
आईईसीले आगामी वर्षदेखि वर्षमा दुई पटक फेसन विक आयोजित गर्ने घोषणा पनि गरेको छ। वर्ष २००७ का लागि घोषणा गरिएका दुई छुट्टाछुट्टै फेसन विकमध्ये 'स्पिड एन्ड समर' विशेषका रूपमा फेब्रुअरी १५-१९ सम्म पहिलो तथा 'अटम एन्ड विन्टर' विशेषका रूपमा अगस्ट १०-१४ गतेसम्म दोस्रो फेसन विक आयोजित गरिनेछ। थप जानकारी पृष्ठ १० मा

साप्ताहिक

गाईजात्राको रोमान्टिक जोडी

नयाँ स्तम्भ आगामी कार्यक्रम	पृष्ठ २
हेयर स्टायलिस्ट निल डेभिड	पृष्ठ १४
शान्तिका लागि डान्स पार्टी	पृष्ठ १५
पोखरामा शैक्षिक प्रदर्शनी	पृष्ठ १५
रामकृष्णको एकल साँझ	पृष्ठ १६

नजिकबाट रामचन्द्र काफ्ले

जेनिषा मोक्तान

मध्यपृष्ठमा

साता संक्षेप

साउन १९- लोककवि अलिमियाँको ८९ वर्षको उमेरमा पोखरामा निधन ।

सात दल तथा माओवादीबीच हतियार व्यवस्थापनसम्बन्धी साभ्ना अवधारणा नआएका कारण संयुक्त राष्ट्रसंघ खाली हात फिर्ता ।

रसुवामा भीषण पहिरो, १० को मृत्यु, एकै परिवारका ५ सदस्यको देहावसान ।

कवि मेहन कोइराला अस्पताल भर्ना ।

साउन २०- राजपरिवारको नाममा ३४ हजार रोपनी जग्गा, थप खोजी कार्य जारी ।

साउन २१- विश्व भ्रमणमा रहेका पुष्कर शाह १ सय राष्ट्रको भ्रमण सकी नेपाल फर्किए ।

भैरहवामा नदीमा डुबेर एकै परिवारका ३ को मृत्यु ।

हतियार व्यवस्थापन तीन चरणमा हुने सरकारको धारणा सार्वजनिक ।

नेपाली काङ्ग्रेस (प्रजातान्त्रिक) द्वारा राज्यलाई संघीय व्यवस्थामा लान अन्तरिम सन्धिमा सहमत हुने घोषणा ।

रेस्टुराँ सञ्चालक तथा माओवादीबीच झडप, २५ घाइते ।

साउन २२- संविधानसभाअगावै राजाको जग्गामा हदबन्दी लगाउन सात दलका नेताहरूद्वारा क्याबिनेट मन्त्रीलाई सुझाव ।

नागरिक समाजद्वारा संविधानसभा निर्वाचनको तिथि घोषणा नगरुन्जेल लगातार आन्दोलन गर्ने घोषणा ।

माओवादीसहित आठ दलको सुझाव बाकिएका कारण अन्तरिम मस्यौदा लागू हुन अझै एक महिना लाग्ने ।

साउन २३- राष्ट्रसंघले सात दल तथा माओवादीलाई हतियारसम्बन्धी समान धारणा बनाउन दिएको समयसीमा समाप्त ।

मन्त्रपरिषदले राजदरबारमा रहेको सैनिक सचिवालय हटाएको घोषणा गरे पनि सैनिक सचिवालय जस्ताको तस्तै ।

माघ १९ पछि भर्ना भएका अनुसन्धान विभागका दुई सय कर्मचारीलाई अवकाश ।

मन्त्रपरिषदबाट चालू सैनिक ऐन संशोधन गर्ने निर्णय, नयाँ ऐन प्रतिनिधिसभामा पारित गर्ने ।

साउन २४- प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाद्वारा रक्षा सचिवसहित प्रधानसेनापति तथा सेनाका उच्च अधिकारीबीच माओवादीको हतियार व्यवस्थापनसम्बन्धी छलफल ।

वरिष्ठ साहित्यकार घटाराज भट्टराईको ६४ वर्षको उमेरमा निधन, अन्त्येष्टि सम्पन्न ।

शान्तिवार्ताका सम्बन्धमा द्विविधा उत्पन्न भएपछि माओवादी तथा एमालेका उच्च नेताबीच वार्ता ।

प्रधानसेनापति प्यारजंग थापा अवकाशपूर्व एक महिना लामो विदामा, निमित्त प्रधानसेनापतिमा रुक्मांगत कटुवाल ।

बढ्यो शान्तिको आशा

साप्ताहिक समाचार

काठमाडौं, नेकपा (माओवादी) सँग रहेको हतियार तथा सेनालाई व्यवस्थापन गर्ने विषयमा सरकार तथा माओवादीबीच संयुक्त राष्ट्रसंघलाई निम्त्याउने विषयमा सहमति कायम भएपछि लामो समयदेखि अल्झिएको मुलुकको राजनैतिक समस्या समाधानतर्फ उन्मुख भएको छ । गत बुधवार यो विषयमा प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइराला र माओवादी अध्यक्ष पुष्करमल दाहाल (प्रचण्ड) ले संयुक्त पत्रमा हस्ताक्षर गरेपछि माओवादी हतियार तथा सेना व्यवस्थापनमा देखिएको अन्यौलको अन्त्य भएको थियो । प्रधानमन्त्री कोइराला तथा माओवादी अध्यक्ष प्रचण्डले हस्ताक्षर गरेको उक्त पत्र बुधवारै संयुक्त राष्ट्रसंघलाई पठाइएको थियो । स्मरणीय छ, संयुक्त राष्ट्रसंघले त्यस्तो साभ्ना पत्र प्राप्त गर्नका लागि सरकार तथा माओवादी दुवैलाई बुधवारसम्मको समयसीमा तोकेको थियो ।

माओवादी हतियार तथा सेना व्यवस्थापनका विषयमा संयुक्त राष्ट्रसंघलाई आमन्त्रण गर्ने वा नगर्ने विषयमा विगत दुई सातादेखि नेपालमा बहस चलिरहेको थियो । यो विषयमा सरकार तथा माओवादी दुवैले संयुक्त राष्ट्रसंघलाई बेग्लाबेग्लै पत्र पठाएका थिए । संयुक्त राष्ट्रसंघले माओवादी सेना तथा हतियार व्यवस्थापनसम्बन्धी आफ्नो दायरालाई फराकिलो पाउँदा सरकार र माओवादी दुवैको साभ्ना पत्र पाउनुपर्ने अडान राख्दै आएको थियो । संयुक्त राष्ट्रसंघको यस्तो अडानपछि वितेका दिनहरूमा नेकपा (माओवादी) सँग रहेको हतियारको व्यवस्थापनका विषयमा सरकार तथा माओवादीबीच केही असमझदारीहरू सिर्जना भएका थिए ।

यस अवधिमा माओवादी हतियार व्यवस्थापनका विषयमा आफ्नो भूमिका खोज्न संयुक्त राष्ट्रसंघको एउटा टोली स्टेफेन डी मिस्टुराले नेतृत्वमा नेपाल आएको थियो । उक्त टोली भ्रमण एक साता लामो नेपाल वसाइँमा सरकार र नेकपा (माओवादी) बाट साभ्ना दृष्टिकोण प्राप्त गर्न नसकेपछि रिक्तो हात फर्किएको थियो । भ्रमण अवधिभन्दा एक दिन बढी कुरेर पनि खाली हात फर्किएका संयुक्त राष्ट्रसंघीय टोली नेता स्टेफेन

डी मिस्टुराले फर्कनुअघि सरकार र नेकपा (माओवादी) बीच ३ दिनभित्रमा हतियार व्यवस्थापनसम्बन्धी विषयमा सहमति कायम हुन सक्ने आशा व्यक्त गरेका थिए ।

माओवादीसँग रहेको हतियार तथा सेना व्यवस्थापनका विषयमा संयुक्त राष्ट्रसंघीय टोली नेता मिस्टुराले नेपालबाट जाँदाजदै व्यक्त गरेको सम्भावना अनुरूप नै अहिले सरकार तथा माओवादीबीच सहमति कायम भएपछि मुलुकमा दिगो शान्ति स्थापनाका सम्भावना बढेर गएको छ । यस्तो सम्भावनाका बीच अब नेपाली राजनीतिले नयाँ चरणमा प्रवेश गर्ने निश्चित छ । जनआन्दोलन २०६३ ले नेपाली जनतालाई दिएको सन्देश भनेकै लोकतन्त्र र शान्ति स्थापना हो । चिरस्थायी लोकतन्त्र स्थापनाका

लागि शान्ति नै एकमात्र बाटो हो । त्यसका लागि सरकार तथा माओवादी दुवै पक्षले आ-आफ्ना सैन्य उन्मादलाई त्याग्दै मुलुक र जनताका पक्षमा सहकार्य गर्नुपर्ने माग आमजनताको रहँदै आएको छ । अहिले हतियार व्यवस्थापनका विषयमा संयुक्त राष्ट्रसंघलाई आमन्त्रण गर्ने विषयमा सरकार माओवादीबीच भएको सहमति नेपालमा लोकतन्त्र र दिगो शान्ति स्थापनाको बाटोमा प्रस्थान

विन्दु हुन सक्छ ।

लोकतन्त्र र शान्तिको बाटोमा अनेक व्यवधानहरू आउन सक्छन् । त्यस्ता व्यवधानहरूलाई नेपाली जनताले संविधानसभामार्फत पन्छाउनेछन् भन्ने विश्वास सात प्रमुख राजनैतिक दल, माओवादी र अरू अधिकारकर्मीहरूले पनि राख्नुपर्छ । आखिर जनता नै कुनै पनि मुलुकको सर्वोच्च शक्ति हो ।

हतियार व्यवस्थापनका विषयमा वितेका दिनहरूमा जे जस्ता आरोह-अवरोहहरू देखा परे, त्यो स्वाभाविक नै थियो । किनभने कुनै पनि जटिल समस्याको समाधान खोज्न केही समय लाग्न सक्छ । यस्तो समाधानको बाटोमा सबै पक्षको आ-आफ्नो तर्क, छलफल एवं बहसलाई सबैले स्वाभाविकरूपमा लिन

सक्नुपर्छ । माओवादी सेना तथा हतियार व्यवस्थापनको विषयलाई टुंगोमा पुऱ्याउन देखाइएको समझदारीले अहिले के प्रमाणित गरेको छ भने नेपालका प्रमुख राजनैतिक शक्तिहरू शान्ति एवं लोकतन्त्रप्रतिको जनताको चाहनामा प्रतिबद्ध छन् । यो अवधिमा हतियार व्यवस्थापनसम्बन्धी वार्तारत दुवै पक्षबीच साभ्ना अवधारणा कायम हुँदा कि भन्ने आशङ्का नउब्जिएको

होइन । त्यस्तो आशङ्काका पछाडि नेकपा (माओवादी) का वरिष्ठ नेता डा. बाबुराम भट्टराईले गत साता उद्योगी-व्यापारीहरूको संस्था उद्योग वाणिज्य महासंघको विशेष कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै वार्ता विधौलिनै अवस्थासम्म पुगेको जनाउनु प्रमुख कारण थियो ।

डा. भट्टराईको सम्बोधनमा व्यक्त विचारलाई राजनैतिक विश्लेषकहरूले महत्वपूर्ण मानेका थिए तर प्रधानमन्त्री कोइराला तथा माओवादी अध्यक्ष प्रचण्डबीच पछिल्लो पटक कायम भएको सहमतिले ती सबै अविश्वासका वातावरणलाई तत्कालका लागि समाप्त पारेको छ । यसले दुवै पक्षबीच समझदारी एवं विश्वासको वातावरण तयार गर्न मद्दत मात्र पुऱ्याएको छैन, भविष्यमा पनि छलफलबाटै समस्याको निकास निस्कने दरिलो सन्देश पनि दिएको छ ।

यसबीच प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले अवकाशअघि विदा लिएका प्यारजङ्ग थापासहित सेनाका वरिष्ठ अधिकारीसँग माओवादी सेना र हतियार सँगसँगै नेपाली सेनाको हतियार व्यवस्थापनबारे सल्लाह लिएका छन् । शान्तिवार्तामा सेनाको हतियार पनि व्यवस्थापन गर्नुपर्ने अडान माओवादीले लिएपछि प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले सेनाको माथिल्ला अधिकृतसँग सल्लाह लिएको अनुमान गरिएको छ । सेनाका तर्फबाट कायममुकायम प्रधानसेनापति रुक्मांगत कटुवालले सरकारको निर्देशनअनुसार सेना चल्ने विस्वास प्रधानमन्त्रीलाई दिएको बुझिएको छ । विदामा रहेका प्रधानसेनापति थापाले पनि शान्ति वार्तामा सरकारलाई सेनाको पूर्ण सहयोग हुने जनाएका थिए ।

मुखाले

दमनको जिम्मा सेनाले होइन, तत्कालीन सरकारले लिन्छ ।

प्यारजंग थापा, सेना प्रमुख माओवादीले हामी (नेकपा एमाले) लाई मुख्य शत्रु मानेको छ ।

माधवकुमार नेपाल महासचिव, नेकपा (एमाले)

माओवादीहरू क्रमशः शक्तिमा आउन थालेकाले हामीले नेपाललाई सहयोग रोक्का गरेका हो ।

रिचर्ड बाउचर अमेरिकी सहायक मन्त्री

दलहरू गणतन्त्रका लागि तयार भए हामी सबैका अगाडि हासा हतियार जलाउँछौं ।

कृष्णबहादुर महारा प्रवक्ता, नेकपा (माओवादी)

अब पनि गृहयुद्ध भए त्यसको जिम्मा प्रधानमन्त्री कोइरालाले लिनुपर्छ ।

वामदेव गौतम नेता, नेकपा (एमाले)

राजालाई पनि राजनीतिमा ठाउँ दिनुपर्छ ।

गिरिजाप्रसाद कोइराला, प्रधानमन्त्री

सरकार यही तालले चल्ने हो भने मैले सरकारबाट राजीनामा दिनुपर्छ ।

अमिक शेरचन, उपप्रधानमन्त्री

वार्ता असफल हुने सम्भावना बढिरहेको छ ।

डा. बाबुराम भट्टराई माओवादी नेता

-कोइराला (गिरिजाप्रसाद) देशका राजनेता सावित हुनुभएको छ । उहाँको अडान ठीक छ ।

कमल थापा, शाही गृहमन्त्री

आजै सम्पर्क गर्नुपर्छ

अभियन्ता श्रीमान्

सम्पर्क गर्नुपर्छ

सम्पर्क गर्नुपर्छ

सम्पर्क गर्नुपर्छ

Universal Academy College advertisement featuring a building image and text about +2 Science, Humanities, and Management admission.

CONGRATULATION advertisement for Swotantra Gautam and Anjana Rajbanshi, congratulating them on their SLC result.

Hotel Talim advertisement listing services like food, drinks, and room rates.

Advertisement for English language courses and TOEFL/IELTS/SAT preparation.

Advertisement for English language courses and TOEFL/IELTS/SAT preparation, featuring a student's photo.

Advertisement for Hotel Talim offering a special 50% discount on food and drinks.

अनावश्यक अवरोध

प्रेम शाश्वत सत्य हो । जीवनको आधार नै प्रेम हो । प्रेम बिनाको जीवन कल्पना समेत गर्न सकिदैन तर यही प्रेमलाई नेकपा (माओवादी) ले सांस्कृतिक अपराधको कोटीमा राखेर आफ्नो राजनैतिक अभिष्टसँग तुलना गर्दै प्रेमी-प्रेमिकाहरू विरुद्ध अभियान नै चलाएको देखिन्छ । वास्तवमा प्रेम कसैको पनि नितान्त निजी मामिला हो । चाहे त्यो प्रेम-प्रेमिकाबीचको प्रेम होस् वा पति-पत्नीबीचको प्रेम । प्रेम जहिले पनि र जहाँ पनि कुनै किसिमको हस्तक्षेपबाट मुक्ति चाहन्छ । माओवादी धरातलमा यही प्रेमलाई अहिले सांस्कृतिक अपराधका रूपमा व्याख्या गरिएको बताइन्छ । खासगरी पछिल्लो पटक नेपालमा व्याप्त राजनैतिक संकटको निकास खोज्ने उद्देश्यका साथ माओवादीहरूले युद्धविरामको घोषणा गरेपछि यस्ता समाचारहरू एकपछि अर्को गर्दै सार्वजनिक हुन थालेका हुन् । सिन्धुपाल्चोकका माओवादी कार्यकर्ता मानबहादुर मोक्तान र मुना हुँमागाईबीचको प्रेम सम्बन्ध, मुगुको कोटडाँडाका रवि कार्की र जनपुरा रावलको प्रेम सम्बन्ध तथा पाँचथर जिल्लाको फिदिम बजारका पति-पत्नी जयप्रसाद तामाङ र मुना तामाङबीचको घरायसी झगडाका कारण उनीहरूसँग घटेका तीन बेगलाबेगलै घटनाले प्रेम सम्बन्धका विषयमा माओवादी नेतृत्व कुन हदसम्म कठोर छ भन्ने कुरालाई पुष्टि गर्छ ।

प्रेम, विवाह वा मानिसका अरू व्यक्तिगत सम्बन्धहरूलाई सामाजिक आचरणको परिप्रेक्ष्यमा नितान्त वैयक्तिक मानिन्छ । यस्ता वैयक्तिक विषयले सामाजिक संरचनामा कुनै किसिमको आघात पुऱ्याएको वा सामाजिक शान्तिमा खलल पुऱ्याएको उदाहरण कमसेकम हाम्रो नेपालमा अहिलेसम्म देखिएको छैन । जहाँसम्म माओवादीहरूको अनुशासनसम्बन्धी कुरा छ, त्यसमा उनीहरूको आफ्नै नीति तथा व्यवहार हुन सक्छ तर त्यस्तो नीति तथा व्यवहारका नाममा कसैले पनि प्रेमको बन्धनमा बाँधिँएका प्रेमी-प्रेमिका वा श्रीमान्-श्रीमतीबीचको सम्बन्धमा हस्तक्षेप गर्नुहुँदैन । माओवादी संगठनभित्र देखिएको पछिल्लो प्रेमसम्बन्धी कारबाहीको घटनाले के कुरा पुष्टि गर्छ भने माओवादी संगठन आफ्ना कार्यकर्ताहरूको न्यूनतम मानव अधिकारको पक्षमा समेत देखिएको छैन । अनुशासनका नाममा माओवादी नेतृत्वले आफ्ना कार्यकर्ताहरूलाई एक-अर्कासँग प्रेम सम्बन्ध गाँसन समेत प्रतिबन्ध लगाएको नीतिगत कुरा अहिलेसम्म सार्वजनिक भएको छैन तर पनि माओवादी संगठनभित्र पार्टीको अनुमति नलिई विवाह गर्ने, दोस्रो विवाह गर्ने र एक-अर्काको सहमितै एक-अर्कासँग यौनसम्बन्ध राख्नुलाई पनि सांस्कृतिक अपराधका रूपमा व्याख्या गरिएको कुरालाई माओवादीहरूको प्रेमसम्बन्धी पछिल्लो नीतिले पुष्टि गरेको छ ।

निश्चितरूपमा राजनीति र प्रेम बेगला-बेगलै धुवामा रहेका बेगला-बेगलै विषयवस्तु हुन् । राजनीति र प्रेमबीच कुनै खास सम्बन्ध अहिलेसम्म स्थापित हुन सकेको छैन । विश्व इतिहासमा राजनैतिक लक्ष्यमा पुग्न प्रेमलाई प्रयोग गरिएको वा प्रेमको लक्ष्यमा पुग्न राजनीतिलाई प्रयोग गरिएका घटनाहरू विरलै भेटिन्छन् । मानव सभ्यताको इतिहासमा प्रेमी-प्रेमिकाको बाटोमा समाज वा सत्ताले अवरोध पुऱ्याएका अनेकौं कथाहरू अहिले पनि त्यत्तिकै चाखका साथ पढिन्छ । यस्ता कथाहरूमा मानिसको हृदि अनादिकालदेखि रहँदै आएको छ । यस्ता प्रेमकथा पढ्ने वा सुन्ने जो-कसैको पनि सहानुभूति समाज वा सत्ताप्रति नभएर प्रेमी-प्रेमिकाप्रति नै हुन्छ । यस्ता उदाहरणका बाबजुद प्रेमलाई अनुशासनका नाममा सांस्कृतिक अपराधको कोटीमा राख्नुलाई कुनै पनि तर्कले सही प्रमाणित गर्न सक्दैन । तसर्थ एक-अर्कालाई प्रेम गर्नु र प्रेम सम्बन्धका आधारमा देखापर्ने स-साना झगडाहरूलाई माओवादी नेतृत्वले मानिसको वैयक्तिक विषयका रूपमा लिनुपर्छ । त्यस्ता कुराहरूलाई आफ्नो राजनैतिक लक्षसँग गाँसेर सांस्कृतिक अपराधको कोटीमा राख्नु हुँदैन ।

नीति-नियम

परस्त्रीगमन गर्न कामवासनाको, अरूको सम्पत्ति प्राप्त गर्न लोभको, दण्डका लागि क्रोधको प्रयोग गर्नुहुँदैन किनकि काम, क्रोध र लोभ नै पतनका मुख्य कारण हुन् ।

परस्त्री गमन गर्ने मानिसलाई के कुटुम्ब मान्ने ? के दण्ड दिनेलाई शूरवीर र अरूको धन लिने मानिसलाई धनी मान्न सकिन्छ ? कहिल्यै सकिँदैन । यौवन, जीवन, धन, छायाँ, लक्ष्मी एवं प्रभुत्व यी छ चीज चञ्चल छन् भन्ने जानेर आफ्नो धर्ममा रहन सक्नुपर्छ ।

—शुक्रनीति

अनुवाद : रामहरि बज्रारा

काठमाडौंमा महँगी

म सात वर्षदेखि काठमाडौंमा बसिरहेको छु । यी सात वर्षमा तीनपल्ट कोठा भाडा बढ्यो । कोठाभाडा किन बढाइयो, बढाउनुपर्ने कारण के हो जस्ता प्रश्न मनमा उज्वियो । घरबेटीले यसको कुनै जवाफ दिएनन् । पैसा धेरै भन्दा घरबेटीले 'बस्न मन लागे बस्नु, नत्र जानु' भनेर ठाडो गाली गरे । यो समस्या मैले मेरो साथीसँग राखे । साथीको घरबेटीले त प्रत्येक वर्ष १० प्रतिशत भाडा बढाउँदा रहेछन् । मेरो समस्या त उसले हाँसेर टारिदियो । उसले पनि किन प्रत्येक वर्ष घरभाडा बढिरहेको छ, कुनै जवाफ पाउन सकेको छैन । मनस्तै ऊ पनि तोकिएको भाडा तिर्न विवश छ । अब कसैलाई घर भाडा बढ्यो भनेर गुनासो गर्नुको कुनै अर्थ छैन भन्ने कुरा मैले पनि बुझिसकेको छु ।

म जहाँ जाँगरि खान्छु, त्यहाँ सात वर्षमा केवल दुईपल्ट तलब बढेको छ । बसको भाडा त यो ७ वर्षमा ३

प्रिय महेन रञ्जित

कवि खलिल जिब्रानको शीर्षकमा उल्लेखित बनाइ पुरानो भैसकेको होला, तर यस्ता बाणीहरू सर्वकालिक सत्य लिएर आएका हुन्छन् । जिब्रानले मात्र भनेका छैनन्, अरू धेरै कवि, चिन्तक र साधकहरूले पनि आ-आफ्नो शब्दावली र शैलीमा भनेका छन् । खलीलको जोड उत्सव र हाँसोमाथि मात्र सीमित छैन, आँसुहरू माथि पनि छ । हाम्रो जीवनमा हाँसो र आँसु दुवैको केन्द्रीय सह-अस्तित्व छ, दुवै जीवन बाँच्ने क्रममा उत्तिकै लामदायक छन् र एकको सत्य र सौन्दर्य अर्कोको सत्य र सौन्दर्यमाथि आश्रित छ । हाँसोको सौन्दर्य सतही छ, आँसुको सौन्दर्य धेरै गहिरो छ, सालनालसित जोडिएको छ । उत्सवको अर्थ हो जीवनको विराट् स्वीकृति, गीतको अर्थ पनि जीवन स्वीकृति एक लयात्मक अभिव्यञ्जना हो । जीवन स्वीकृतिका अरू विविध व्यञ्जना-माध्यमहरू छन् । नृत्य र गीत प्रमुख हुन् ।

प्रिय महेन ! तिमीजस्तो गहन, अति उच्च आदर्श र उद्देश्यबाट अनुप्राणित युवकलाई केही सम्झाउन खोज्ने प्रयास त्यति सान्दर्भिक र सन्तोषदायी नहोला, तर कथा तिमी आमा र दिदीको मुखबाट सुनिसकेपछि म अत्यधिक प्रभावित भएको छु । तिमी पवित्र संकल्पबाट प्रभावित भएको छु, तर मलाई बुझ्न कठिन परिरहेछ तिमी मप्रतिको प्रेम र श्रद्धाको वृत्तान्त सुन्दा । म त धर्तीमा चरण गर्ने अति सामान्य प्राणीहरूमाभएको एक संख्या मात्र हुँ । तर आध्यात्मिक आलोकको कल्पनाबाट आर्काषित हुने प्राणी हुँ । म आफैँ तिमी लक्षणबाट निकै प्रभावित भएको छु, तर तिमी हठवादिता तिमी महायात्रामा वाधक बन्ला कि भन्ने डर लागिरहेछ । इतिहासका सबै खोजीहरू, ध्यानीहरू तिमीजस्तो सम्झौताशून्य हठ र जिद्दीबाट मुक्त थिए । भगवान् महावीर र भगवान् बुद्धजस्ता महाध्यानीहरू पनि परिवार बृहत्लोकको पीडावारे सधैं सचेत हुनुहुन्थ्यो । दुवै राजपरिवारमा जन्मेका राजकुमारहरू थिए । त्यसैले सजिलो थियो उहाँहरूका लागि तपमा लीन हुनु ।

भौतिक भयत्ता, सुख-सुविधाको जीवनशैलीबाट नाटकीय रूपमा आ-आफ्नो निश्चित कालविन्दुमा दुवै राजकुमार परम ज्ञानको खोजीमा निस्कें र अन्ततः कैवल्य वा मोक्ष पाए । पछि दुवैले स्वीकार गरे कि जो एकान्त प्राप्त गर्न सकिन्छ्यो संसारमा रहँदारहँदै पनि प्राप्त गर्न सकिन्छ्यो । बुद्धत्व प्राप्त गरिसकेपछि, भगवान् बुद्ध केही समय सारनाथमा विताएर संन्यासीको भेषमा राजमहल फर्कनुहुन्छ भिक्षा माग्दै । पत्नी यशोधरा भावुक दशमा बुद्धलाई सोझिन्छन्—'हजुरले जे बाहिर जंगलमा पाउनुभो, के त्यो घरमा पाउन सकिँदैन थियो ? बुद्धले उत्तरमा भन्नुभयो—'पाउन सकिन्छ्यो, तर व्यवधानहरू धेरै थिए, त्यसैले म ज्ञानको खोजीमा बाहिर गएका हुँ ।'

धेरै मुक्तात्माहरूको संसारको जञ्जालमा बस्दाबस्दै मुक्ति पाएका छन्, मोक्ष पाएका छन् । अष्टावक्रलाई कतै जानुपर्ने । उनका शिष्य राजा

ति ठी पत्र

सय प्रतिशतले बढेको छ । खाना पकाउने ग्याँसको मूल्य दोब्बर भयो । यही महँगीले गर्दा मेरो जीवनस्तर पहिलेको तुलनामा घटेको छ । भर्खरै विवाह भएका कारण दायित्व थपिएको छ । प्रत्येक वर्ष सार्वजनिक हुने तथ्यांकमा नेपालीको जीवनस्तर २ दशमलव ५ प्रतिशतले बढेको देखाइन्छ । इन्द्रको अवस्थामा पनि यो प्रतिशत कायम थियो । धेरै भए पनि देशको आम्दानी बढेको बेलामा म र मेरो साथीजस्ता काठमाडौंमा जागीर खानेहरूको जीवनस्तर किन घटिरहेको होला ? के अर्थशास्त्रीले यसको उत्तर दिन सक्छन् ?

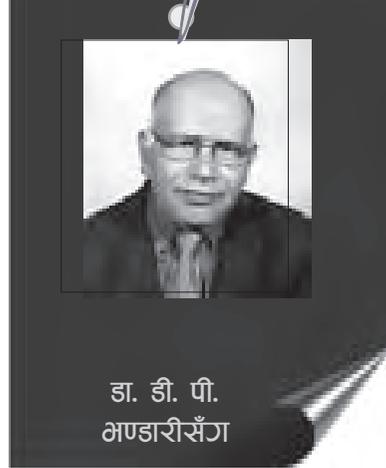
निर्मलकुमार, शान्तिनगर

परीक्षामा आन्तरिक मूल्यांकन

यतिखेर मानविकी संकायका स्नातकोत्तर तहका २० भन्दा बढी विषयका करिब ५ हजार विद्यार्थी आन्तरिक परीक्षा दिइरहेका छन् । प्रत्येक विषयमा २० प्रतिशत नम्बर दिने प्रचलनले विद्यार्थीको डिभिजनमा सकारात्मक प्रभाव पार्नेछ । त्रिभुवन विश्वविद्यालयका विद्यार्थीहरूले राम्रो

अंक प्राप्त गर्न नसकेका कारण पूर्वाञ्चल, काठमान्डौं, पोखराजस्ता विश्वविद्यालयमा विद्यार्थीहरूको आकर्षण बढ्दै गएपछि वाध्य भएर त्रिभुवन विश्वविद्यालयले आन्तरिक मूल्यांकन पद्धति सुरु गरेको हो, तर यतिखेरको मुख्य बहस भनेको आन्तरिक मूल्यांकनको वैज्ञानिक विधि के हो ? कस्तो विद्यार्थीलाई राम्रो नम्बर दिने ? सबै शिक्षकका नजरमा विद्यार्थीहरू उस्तै हुन् । कसैलाई कम र कसैलाई बढी नम्बर दिँदा कम नम्बर पाउने विद्यार्थीले शिक्षकसँग निहुँ खोज्ने, धम्क्याउने पत्रचलन २०३६ सालअघि प्रचुर मात्रामा थियो ।

बहुदलवादी विद्यार्थीलाई निर्दलवादी शिक्षकले र निर्दलवादी विद्यार्थीलाई बहुदलवादी शिक्षकले कम नम्बर दिने चलन पनि थियो । कतिपय शिक्षकले विद्यार्थीबाट कटाइ खानुको तीतो अनुभव अहिले पनि शिक्षकहरूसँग छ । यही गलत प्रवृत्तिको कारण यतिखेर आन्तरिक मूल्यांकन पद्धति खारेज भएको थियो । अहिले पनि नम्बर दिन्छन् भनेर शिक्षकको चाकडी गरिन्छ । आफू पढ्नुभन्दा पनि शिक्षक खुशी पार्नेतिर स्नातकोत्तरजस्तो माथिल्लो तहका

डा. डी. पी. मण्डारीसँग

जनकलाई दरवारका बन्धन र सीमाहरूभित्र ज्ञान प्राप्त भयो । आध्यात्मिक प्रतिभा सम्पन्नहरूलाई जगत्को जञ्जाल र बन्धनहरूमा पनि महाज्ञान उपलब्ध हुन्छ । महान् सन्त कविरदास दर्जी हुनुहुन्थ्यो । कपडा सिउँदासिउँदै मुक्त हुनुभयो । कविरदास विश्वकवि रवीन्द्रनाथ ठाकुरका अत्यन्त प्रिय सन्त । सायद कविरदासको प्रभावमा नै ठाकुरले आफ्नो विश्वप्रसिद्ध कृति गीताञ्जलीको एक गीत लेखे होलान्—'संसारका बन्धनहरूमाभ नै म मुक्ति पाउन चाहन्छु, बन्धनहरूभन्दा बाहिर गएर मेरो मोक्ष पाउने कामना छैन...।' प्रिय महेन ! संसारको कोलाहलबीच बसेर नै तिमी ध्यान गरिरहेका छौ । जहाँसम्म तिमी ध्यान गर्ने प्रश्न छ, म प्रसन्न छु कि एक युवक आफ्नो प्रथम यौवनमा एकनिष्ठ भएर आध्यात्मिक खोजीमा पुरानिष्ठासित लागिरहेछ ।

तर गम्भीर प्रश्न त्यस बेला उठ्न थाल्छ जब तिमी प्रारम्भिक दायित्वको प्रश्न उठ्छ । तिमी पहिलो जिम्मेवारी आफ्ना मातापिताको संवेदनशीलताप्रति संवेदनशील हुनु हो, त्यसपछि सम्पूर्ण परिवारका सदस्यहरूप्रति । आध्यात्मिक उपलब्धिाको मार्गमा यात्रा गर्दा यदि तिमीले हार्दिक तरलता गुमाइदियो भने तिमी पनि ती हृदयहीन हिन्दू अधोरी बाबाहरूको अवतारमा अवतरित होलाऊ भन्ने धेरै ठूलो डर लागिरहेछ अहिले मलाई । प्रिय महेन ! तिमीलाई मप्रतिको असामान्य प्रेमको वयान सुनेपछि तिमीलाई केही परामर्श, केही सुभाष दिनुमा कुनै आपत्ति आउनेछैन भन्ने आशामा केही भनिरहेको छु । करिव तीन महिनाअघि तिमी माताश्री आउनुभएको थियो । मैले उत्साहबद्धक सुभाष दिएर पठाएको थिएँ । पुनः साउन १९ गते तिमी दिदी मन्दिराले तिमी बारेमा अश्रुपूर्ण स्वरमा बोलिन्—'मेरो भाइ, तपाईंको तस्विर

उच्चतम स्थानमा राखेर ध्यान मात्र गरिरहन्छु, कुनिके-के भन्छु, बुझ्न गाह्रो भैसक्यो, के गर्ने हो ? केही मौखिक वा लिखित सल्लाह दिनुहुन्छ कि ?' अवरुद्ध कण्ठमा मन्दिरा अनुरोध गरिरहेकी थिइन् । उनको आवाजबाट आफैँ संक्रान्त हुन पुगेछु ।

प्रिय महेन ! म अनुमान गर्न सक्ने स्थितिमा छैन तिमीले ओशो, जिद्दु, कृष्णमूर्ति, स्वामी विवेकानन्द र अरू सन्त-महात्माहरूमध्ये कसबाट सर्वाधिक बढी प्रेरणा पाएका छौ । सबैको जोड छ स्वस्थ शरीर र मन तथा स्वस्थ परिवारिक एवं सामाजिक सम्बन्धहरूको आधारशीलामा वास्तविक आध्यात्मिक अभ्यास प्रारम्भ हुन सक्छ । कृष्णमूर्ति र ओशो स्पष्ट शब्दमा भन्नुहुन्छ कि तिमी साँच्चै नै समर्पित छौ भने हिँड्दा-हिँड्दै पनि ध्यान गर्न सक्छौ । अूध्यारो कोठामा आफ्नो शरीरलाई यातना दिएर, परिवारसित सम्यक् सम्बन्ध नै नराखेर मात्र ध्यान फलित हुन्छ भनी ठान्नुमा केही भ्रान्ति अवश्य छ । यदि तिमीले ध्यान गर्ने कला जान्यौ भने उन्मुक्त हाँसो र गहन अश्रुप्रवाहमा पनि ध्यानपूर्ण हुन सक्छौ । महात्मा गान्धी तरकारी काट्दा, भोजन तयार गर्दा र अरू सामान्य घरघन्दा गर्दा पनि ध्यानी हुन सकिन्छ भन्नुहुन्थ्यो र उहाँ जे गर्नुहुन्थ्यो त्यही भन्नुहुन्थ्यो ।

म खुसी छु कि तिमी एक अत्यन्त ध्यानप्रेमी युवक हो । साथै भयभित पनि छु कि तिमीजस्तो प्यारो युवक कतै आफ्नै हठवादिताले गर्दा आफूलाई जन्म दिने मातापिताको वेदनाको कारक त हुनेछौ ? सन्तुलन मिल्न सकेन भने वृद्धावस्थातिर गैरहेका आमाबाबु र अरू नजिकका बन्धु-बान्धवहरूको शान्ति र खुसीको मूल्यमा पाएको तिमी घन्टौंसम्म ध्यान गर्ने क्षमताको सार्थकता र मूल्य के होला ? केही चकित, निस्तब्ध कोठामा एकलै ध्यान गरेर बस्दा, आत्मीयहरूसित संवादहीन व्यवहार देखाउँदा, कहिल्यै कल्पना नै नगरेको कुरा र काम गर्दा तिमी आमाबाबु मात्र होइन, म आफैँ पनि तिमी अप्रत्याशित निषेधात्मक व्यवहारबाट प्रसन्न हुन सकिरहेको छैन । शिवत्व पाउनका लागि कालकूट वा कुनै अरू मन्द विष खाने आवश्यकता छैन । पुराणको अतिशयोक्ति र तिमी र मेरो जीवनको यथार्थमा हलाहल खानु आकाश-जमिनभन्दा पनि ठूलो फरक छ ।

प्रिय महेन ! तिमी मेरो छोरातुल्य प्रतिभाशाली युवक, साथै उच्च चेतना र प्रतिभाले आर्भूषित । म दोहर्त्याएर भन्न चाहन्छु कि म तिमी सम्पूर्ण चैतन्य र उद्देश्यको तुलनामा केही पनि होइन । तैपनि म तिमीसित हृदयपूर्वक अनुरोध गर्छु कि ध्यान जारी राख तर साथै आफ्ना मातापिता, परिवारका अन्य सदस्यहरूको संवेदनशीलता र आफ्नो पुनीत लक्ष्यबीच सन्तुलन पनि राख । सन्तुलन स्थापित भैसकेपछि तिमी जीवन पनि कविरको जीवनजस्तै, बुद्धको जीवनजस्तै, रमण महर्षी, ओशो, कृष्णमूर्ति आदि महान् प्रज्ञावान् महामानवको जीवनजस्तै एक सुगन्धपूर्ण उत्सव हुनेछ, एक मधुरतम गीत हुनेछ, र एक महा नृत्य हुनेछ ।

तीतो सत्य

— शासन बन्दुकले होइन, न्यायले चलाउनुपर्छ ।

देवराज घिमिरे

— समझदारी मस्तिष्कमा हुन्छ भने भावना आत्मामा र जिम्मेवारी काँधमा हुन्छ ।

— वचनको विष बजारमा पाइने विषभन्दा घातक हुन्छ ।

— सकारात्मक सोच राख जसले हर कुरा सकारात्मक बनाउँछ ।

सावित्री श्रेष्ठ

— मानिस ईश्वरको विश्वासविना बाँच्न सक्दैन ।

— संयम र धैर्यले जस्तोसुकै परिस्थितिसँग पनि लड्न सकिन्छ ।

— सुन्दरताको आयु छोटो हुन्छ ।

मनोज अनलवकी

तीतो सत्य स्तम्भका लागि आफूले देखेका, भोगेका कट्ट सत्य पठाउन पाउनुकहाँसँग हार्दिक अनुरोध छ ।

—सम्पादक

—मदन दुडुगाना

स्पष्ट नीतिको अभावमा विद्यार्थीको भविष्य अन्धौलग्रस्त

बालकृष्ण साह
 प्राविधिक तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (सिटिइभिटी) अन्तर्गत सम्बन्धन दिइएका विभिन्न कलेजमा अध्ययनरत स्टाफ नर्स, हेल्थ असिस्टेन्स, डिप्लोमा फार्मसी, आईएस्सी एप्रीकल्चर तथा ल्याब टेक्निसियनहरूले प्राविधिकतर्फको प्रवीणता प्रमाणपत्र तहको अध्ययनलाई शैक्षिक मान्यता दिनुपर्ने एवं स्नातक तहमा पनि उक्त विषयमा अध्ययन गर्न पाउनुपर्ने कुरा बताउँदै आन्दोलनमा ओर्लिएका छन् । वि.सं. २०५२ मा त्रिभुवन विश्वविद्यालयअन्तर्गतका क्याम्पसहरूमा अध्यापन हुँदै आएका प्राविधिक प्रवीणता प्रमाणपत्र तहका कार्यक्रमलाई सिटिइभिटीमा स्थानान्तरण गर्ने योजनाअनुरूप सिटिइभिटीअन्तर्गत विभिन्न कलेजले यी विषयमा अध्यापन गराउँदै आएका थिए । सिटिइभिटीका निर्देशक डा. जयवहादुर टण्डनका अनुसार यी विषयको अध्यापन शैक्षिक (एकेडेमिक) तहकै स्तरमा हुने निर्णयअनुसार कक्षा प्रारम्भ गरिएको थियो । टण्डन भन्छन्- 'हामी पनि विद्यार्थीको भविष्यमाथि खेलबाड गर्ने पक्षमा छैनौं ।

प्राविधिकतर्फका प्रवीणता प्रमाणपत्र तहका पाठ्यक्रम त्रिभुवन विश्वविद्यालयका नै भएकाले सिटिइभिटीका विद्यार्थीले पनि उच्च तहको अध्ययनमा जान पाउनुपर्छ, तर यो कोर्सलाई समकक्षता दिलाउन ढिलो भएको भने हो । यद्यपि टण्डनले भनेजस्तो यो विषय त्यति सरल भने छैन । मध्यम तथा निम्नस्तरका प्राविधिक तथा व्यवसायिक जनशक्ति उत्पादन गर्दै आएको सिटिइभिटीमाफत मध्यम स्तरको जनशक्ति उत्पादन गर्ने उद्देश्यका साथ ती विषयमा पठनपाठन प्रारम्भ गरिएको थियो । पाठ्यक्रम निर्धारण गर्दा उच्च शिक्षामा पनि जान सक्ने दृष्टिकोणले गाह्रो पाठ्यक्रम निर्धारण गरिएकाले यो जनशक्ति मध्यमस्तरमा बस्न नमानेको पिनाकल एकेडेमीका प्रिन्सिपल ऋषि तिवारी बताउँछन् । तिवारीका अनुसार वि.सं. २०६० मा निस्किएको हेल्थ असिस्टेन्ट व्याचले उच्च शिक्षामा जान नपाएपछि उनीहरू आक्रोशित भएका हुन् । त्यसपछि आन्दोलनमा आईएस्सी एप्रीकल्चर, स्टाफ नर्स, डिप्लोमा फार्मसी तथा ल्याब टेक्निसियनहरू पनि थपिए । गाउँस्तरमा स्वास्थ्य सुविधा पुऱ्याउने उद्देश्यले वि.सं. २०३१ देखि त्रिभुवन विश्वविद्यालयअन्तर्गत शिक्षण अस्पताल महाराजगन्जमा अध्यापन प्रारम्भ गरेको हेल्थ असिस्टेन्ट शिक्षा वि.सं. २०५१ सम्म सुचारु थियो । हेल्थ असिस्टेन्टको कोर्सलाई तीन वर्षपछि २०५४ सालमा सिटिइभिटीले फेरि प्रारम्भ गर्‍यो, जसमा त्रिभुवन विश्वविद्यालयकै कोर्सअन्तर्गत अढाई वर्षको पाठ्यक्रम लागू गरिएको थियो । उक्त शिक्षालाई परिमार्जन गरी २०६० सालमा हेल्थ असिस्टेन्ट

कोर्सलाई तीनवर्षे बनाइयो । त्रिभुवन विश्वविद्यालयअन्तर्गत हेल्थ असिस्टेन्ट गरेकाहरूले २०५७ सम्म एमबीबीएसको प्रवेश परीक्षामा सामेल हुन पाएका थिए । ४० सिटमा २० सिट हेल्थ असिस्टेन्टहरूले पढ्न पाउने उक्त सुविधा त्यसपछि बन्द भयो । २०५४ बाट सिटिइभिटीमाफत प्रारम्भ भएको हेल्थ असिस्टेन्टका विद्यार्थीलाई लक्षित गरेर नै एमबीबीएसको प्रवेश परीक्षामा सामेल हुन पाउने सुविधा कटौती गरिएको विद्यार्थीहरू आरोप लगाउँछन् । हाल सिटिइभिटीअन्तर्गत हेल्थ असिस्टेन्ट उत्पादन गर्ने पन्ध्रवटा कलेज छन्, जसमा प्रतिवर्ष ६ सय विद्यार्थी भर्ना हुन्छन् ।

सिटिइभिटीअन्तर्गतका कलेजमा अध्ययन गरेका हेल्थ असिस्टेन्टले एमबीबीएस मात्र होइन, कुनै पनि विषयमा त्रिभुवन विश्वविद्यालयअन्तर्गत उच्च शिक्षा हासिल गर्न पाउँदैनन् । स्कूल अफ जायज भएको बताउँछन् । सुब्बाले भनिन्- 'तर अहिले त्रिभुवन विश्वविद्यालयको अनुगमन टोलीले विद्यार्थीको क्षमता र कलेजको पूर्वाधार अध्ययन गरिरहेको परिप्रेक्ष्यमा आन्दोलन चाँडो भएको हो कि भन्ने मात्र हो । स्टाफ नर्स विश्वव्यापी पाठ्यक्रम भएकाले यसलाई त्रिभुवन विश्वविद्यालयले मान्यता दिनेपनि सुब्बाले तर्क छ । सिटिइभिटीअन्तर्गत स्टाफ नर्स अध्ययन गरेकाहरूले पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयमा भने प्रवेश परीक्षा दिन पाउँछन् । सुब्बाले अनुसार अहिले सिटिइभिटीबाट उत्तीर्ण दुई विद्यार्थी बीएन अध्ययनरत छन् ।

डिप्लोमा इन फार्मसी सी अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको समस्या पनि त्यस्तै छ । सिटिइभिटीअन्तर्गत तीनवर्षे डी. फार्मसी अध्ययन गरेका

विद्यार्थीहरूले बी. फार्मसी वा बी.एड, बी.ए अध्ययन गर्न पाउँदैनन् । त्यस्तै आन्दोलनमा सहभागी डिप्लोमा इन फार्मसीका विद्यार्थीहरू पनि स्नातक तहमा अध्ययन गर्न पाउनुपर्ने बताउँदै आन्दोलनमा सहभागी भएका छन् । सिटिइभिटीअन्तर्गत फार्मसी अध्ययनरत विद्यार्थीको पहिलो समूह आगामी वर्ष मात्र निस्कदै छ । डिप्लोमा इन फार्मसी अध्ययनरत नोबेल एकेडेमीका लक्ष्मण पाण्डे भन्छन्- 'सरकारले ओरेन्टेसन कोर्स गराएर औषधी पसल खोल्ने अनुमति दिन्छ तर हामीलाई थप अध्ययन गर्न रोक लगाएको छ । हामी दोहोरो मारमा परेका छौं ।

डिप्लोमा इन फार्मसी गरेका बाहेक अरूलाई औषधी विक्री-वितरणका लागि अनुमति नदिन र स्नातक गर्न पाउने व्यवस्था गर्न अहिले उनीहरू पनि आन्दोलनमा सहभागी भएका छन् । डिप्लोमामा फार्मसी अध्यापन गराउँदै आएको पिनाकल एकेडेमीका प्रिन्सिपल ऋषि तिवारीका अनुसार २०५८ मा स्वास्थ्य मन्त्रालयका सचिवको अध्यक्षतामा बसेको बैठकले औषधी विक्रीका लागि आवश्यक पर्ने ओरेन्टेसन बन्द गरी फार्मसीको एकेडेमिक कोर्स निर्धारण गरेर अधि बढ्ने निर्णय गरेको थियो, जसअनुसार उनीहरूले त्रिविअन्तर्गत स्नातक तहमा फार्मसीको अध्ययन गर्न पाउनुपर्छ । अहिले आईएस्सी वा विज्ञानमा प्लस टु गरेकाहरूले शिक्षण अस्पतालको सर्टिफिकेट डिप्लोमा भर्ना भएर करिब १५ महिने कोर्स लिन पाउँछन्, त्यसपछि उनीहरूले सोही विषयमा स्नातक पनि गर्न पाउँछन् । डिप्लोमा इन फार्मसीको कोर्स पनि त्रिभुवन विश्वविद्यालयको समानान्तर भएकाले उनीहरूले पनि स्नातक गर्न पाउनुपर्छ ।

यसैगरी सिटिइभिटीअन्तर्गत आईएस्सी एप्रीकल्चर गर्नेले भरतपुरस्थित कृषि क्याम्पसमा स्नातक तहमा प्रवेश पाउनुपर्ने माग राखेका छन् ।

अवसर

- ललितपुरस्थित एक उच्च माध्यमिक विद्यालयको माध्यमिक तथा निम्न माध्यमिक तहका लागि एक जना होस्टल वाडनको आवश्यकता छ । स्नातक उत्तीर्ण गरी सम्बन्धित क्षेत्रमा तीन वर्षको अनुभव व्यक्तिले विद्यालयको फोन नं. ५५२०१११ मा सम्पर्क राख्नुहोला ।
- काठमाडौंस्थित एक कलेजका लागि फिजिक्स, केमेस्ट्री, जुलोजी, म्याथम्याटिक्स, एकाउन्टेन्सी विषयका शिक्षकको आवश्यकता छ । स्नातकोत्तर उत्तीर्ण भएर अनुभव प्राप्त व्यक्तिले कलेजको फोन नं. ४४६६३३३ मा सम्पर्क राख्नुहोला ।
- काठमाडौंस्थित एक फार्मास्युटिकल्स कम्पनीका लागि बूटबल हेर्डक्वार्टरअन्तर्गत रहेर काम गर्ने एक जना मेडिकल सेल्स रिप्रेजेन्टिभको आवश्यकता छ । वि.एस्सी अथवा बी फार्मा उत्तीर्ण व्यक्तिले कम्पनीको पोस्ट बक्स ४१२ काठमाडौंमा आवेदन दिनुहोला ।
- काठमाडौंस्थित एक कम्पनीका लागि ५० जना रकम संकलकको आवश्यकता छ । एसएलसी उत्तीर्ण व्यक्तिले कम्पनीको फोन नं. २०४३६६० मा सम्पर्क राख्नुहोला ।
- काठमाडौंस्थित एक कम्पनीलाई मार्केटिङका लागि १२ जना मार्केटिङ रिप्रेजेन्टिभको आवश्यकता छ । योग्य व्यक्तिले कम्पनीको फोन नं. २१७४४४२ मा सम्पर्क राख्नुहोला ।
- काठमाडौंस्थित एक संस्थाका लागि सेक्युरिटी गार्डको आवश्यकता छ । बस्ने कोठाका साथै श्रीमतीलाई पनि जागिरको व्यवस्था भएकाले इच्छुक व्यक्तिले संस्थाको फोन नं. ४२७५६२२ मा सम्पर्क राख्नुहोला ।
- काठमाडौंस्थित एक स्वास्थ्य परीक्षणशालाका निम्ति दुई जना चिकित्सकको आवश्यकता छ । सरकारी मान्यताप्राप्त चिकित्सकले परीक्षणशालाको फोन नं. ४४७४९६८ मा सम्पर्क राख्नुहोला ।
- काठमाडौंस्थित एक कम्पनीका लागि एक जना मार्केटिङ म्यानेजर र एक जना ड्राइभरको आवश्यकता छ । सम्बन्धित क्षेत्रमा अनुभव प्राप्त व्यक्तिले कम्पनीको फोन नं. ४३७३६७५ मा सम्पर्क राख्नुहोला ।
- काठमाडौंस्थित एक कम्पनीका लागि वाटर सप्लाई सिस्टमसम्बन्धी १० वर्ष अनुभव भएको दक्ष सुपरभाइजर अथवा सिभिल ओभरसियरको आवश्यकता छ । योग्य व्यक्तिले कम्पनीको फोन नं. ४२२८७०८ मा सम्पर्क राख्नुहोला ।
- भुपा दमकस्थित एक क्याम्पसका लागि एक जना भौतिक शास्त्रको उपप्राध्यापकको आवश्यकता छ । योग्य व्यक्तिले क्याम्पसको सम्पर्क फोन नं. ०२३-५८०१३२ मा सम्पर्क राख्नुहोला ।
- कतारको दोहास्थित एक कम्पनीका लागि ५ जना सेक्युरिटी गार्ड, २ जना हेभी ड्राइभर, ३ जना सिभिल इन्जिनियर, ३० जना मासोन, १२ जना स्टील फिक्सर, २८ जना सर्टरिड कार्पेन्टर र २० जना लेबरको आवश्यकता छ । इच्छुक व्यक्तिले कम्पनीको नेपाल प्रतिनिधिलाई फोन नं. ४४८३३४५ मा सम्पर्क राख्नुहोला ।
- चितवनको भरतपुरस्थित एक विद्यालयका लागि एक जना किन्डरगार्टन शिक्षक र एक जना कक्षा शिक्षिकाको आवश्यकता छ । प्रवीणता प्रमाणपत्र तह उत्तीर्ण गरी अनुभव हासिल गरेका महिलाले विद्यालयको फोन नं. ०५६-५३१२८७ मा सम्पर्क राख्नुहोला ।
- काठमाडौंस्थित एक कम्पनीका लागि ३ जना सेल्स एक्जिक्युटिभको आवश्यकता छ । काठमाडौंभित्र र काठमाडौंबाहिर गएर पनि काम गर्न इच्छुक प्रवीणता प्रमाणपत्र तह उत्तीर्ण व्यक्तिले कम्पनीको पोस्ट बक्स ८९७३ काठमाडौंमा आवेदन दिनुहोला ।

कै तपाईं SLC मा असफल हुनु भयो ?
कक्षा ८ पास गरेर तपाईंको पढाई रोकियो ?
तपाईंलाई सफन गराइ तपाईंको पढाइलाई निरन्तरता दिन
SLC Exempted Private Test/SLC
यो विशेष तपाईंको फाइदाका लागि पुग्यो !
SEA PUBLIC OPEN SCHOOL
 Thamel, Kim Ph - 4420537 / 4434980
 Email - seapublic@ncl.com.np

हाया बालेश्वर रॉडियन्ट एकेडेमी
विदेश जानेलाई अंग्रेजी भाषा
रेडियन्ट एकेडेमी
 फोन : ५०४५६५१

प्राइभेट TEST/S.L.C. मा भर्ना सुल्यो । TENSION ? छैन ।
के तपाईं कक्षा १, ५, ९, १० र S.L.C. फेल हुनु भएको छ ?
के तपाईं कक्षा ८ पास गरी School नम सक्नु भएको छैन ?
Hostel को पनि व्यवस्था छ ।
विश्वविद्यालय
 सफल हुनुको लागि तपाईंको तालिम, अनुभव र तालिम प्राप्त शिक्षकको सहायता आवश्यक छ ।
 २०५१ मा १००% S.L.C. पास र २०५२ मा ९८% विद्यार्थी S.L.C. मा सफल हुनु
 गण्डक नदी तालिम संस्थानको एकमात्र इन्स्टिट्यूट
Private Test/S.L.C. मा भर्ना पराजय नै नदछौं ?
 Math, Science, English, Nepali, Computer, Drawing, Music, Physical Education, Sports, Health, Home Science, Art, Craft, Photography, Video, Animation, Robotics, etc.
Ph: 4-421390

समुदाय विकासका लागि विकास शास्त्रको अध्ययन

समाजको विकासका लागि स्थानीय स्रोत-साधनको अधिकतम प्रयोग गरेर कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्छ। यसैगरी विकासको क्षेत्रमा सक्रिय सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रका आयोजनाहरू सामुदायिक रूपमा सञ्चालन गरिए आयोजना दिगो हुने विज्ञहरू बताउँछन्। विकाससँग सम्बन्धीत हरेक गतिविधिमा विषयगत विज्ञहरूको आवश्यकता पर्छ। यसबाहेक आयोजनाको भविष्य निर्धारण गर्न, आयोजना तयार गर्न तथा योजना अनुगमन गर्न विकाससम्बन्धी अध्ययन गरेका विज्ञको आवश्यकता पर्छ। नेपालमा विकास शास्त्रसम्बन्धी अध्ययन हुने कलेजको संख्या एकदमै न्यून छ।

काठमाडौं विश्वविद्यालय-अन्तर्गत विकास शास्त्रको स्नातक तहको अध्यापन बालुवाटारस्थित नेसनल कलेजले गराउँदै आएको छ। सन् १९९९ देखि उक्त कलेजले यो विषयको अध्यापन प्रारम्भ गरेको हो। यो विषय अध्ययन गरेका विद्यार्थीले खासगरी गैरसरकारी संस्थाअन्तर्गत विकास कार्यक्रमहरूमा सहभागी हुन पाउने भएकाले यसप्रति विद्यार्थीहरूको रुचि बढ्दै गएको छ। उक्त कलेजबाट यो विषय अध्ययन गरेका उत्पादन पनि बजारमा आइसकेका छन्। यसैगरी पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको सम्बन्धनमा 'कलेज अफ डेभलपमेन्ट स्टडीज' को स्थापना भएको छ। यो कलेजले नेपालमै पहिलोपटक विकास शास्त्र (डेभलपमेन्ट स्टडीज) मा स्नातकोत्तरको अध्ययन सुरु गरेको छ।

पुरानो बानेश्वरस्थित यो कलेजले नेपाली समाज सुहाउँदो विकास सिद्धान्तलाई आधार बनाएर पाठ्यक्रम तयार पारिएको बताएको छ। कलेजका प्रिन्सिपल भरत श्रेष्ठका अनुसार पाठ्यक्रम चयन गर्ने काम सकिएको छ। आगामी जनवरीदेखि कक्षा प्रारम्भ हुनेछ। स्नातकोत्तरमा विकाससम्बन्धी सिद्धान्तका हार्डवेयर-सफ्टवेयर सम्पूर्ण शिक्षा दिने प्रयास हुनेछ। पृथक शिक्षण प्रविधिलाई आत्मसात गर्दै विकास अवधारणासम्बन्धी पाठ्यक्रममा नियमित परिवर्तन गर्दै लैगिने श्रेष्ठ बताउँछन्। दसौं पञ्चवर्षीय योजनाअनुरूप गरिबी निवारणका लागि र सहस्राब्दी लक्ष्यलाई पूरा गर्न विकाससम्बन्धी अवधारणा बुझ्नेको जनशक्ति चाहिने भएकाले पनि यो विषय समयसन्दर्भिक भएको उनको दाबी छ। अहिले स्नातकोत्तर अध्ययन गर्न आउने समूहमा विभिन्न कलेजबाट स्नातकोत्तर गरिसकेका र गैरसरकारी संस्थामा कार्यरत व्यक्तिहरू बढी छन्। जुनसुकै विषयमा स्नातक गरेका

विद्यार्थीले पनि यो विषयमा स्नातकोत्तर गर्ने अवसर पाउँछन्। प्रिन्सिपल श्रेष्ठ भन्छन्- आगामी वर्षहरूमा स्नातकमा पनि यो विषय अध्यापन गराउने सोच राखिएको छ। उक्त कलेजअन्तर्गत यो विषयमा स्नातकोत्तर गर्न विद्यार्थीले दुई वर्षमा कुल १ लाख ४० हजार शुल्क बुझाउनुपर्छ।

समाजशास्त्र, अर्थशास्त्र, गणितीय तथ्याङ्क, वातावरणसहित सामाजिक जनजीवनका सबै विषयमा विश्लेषण अध्ययन गरिने शास्त्र विकास शास्त्र हो। सबै विषयको जानकारी प्राप्त गर्न सकिने भएकाले यो विषय अध्ययन गरेका विद्यार्थीले विकास कार्यक्रमका निम्ति प्रोजेक्ट वर्क सजिलै तयार गर्न सक्छन्।

श्रेष्ठका अनुसार सुशासनको अवधारणाअनुरूप स्थानीय निकायलाई विकास बजेट प्रवाह गरिएको भए पनि त्यो बालुवामा पानी हालेजस्तो भएको छ। यस्तो अवस्थामा विकास शास्त्र अध्ययन गरेका विज्ञको अझ बढी आवश्यकता पर्छ। यो क्षेत्रमा कार्यरत विज्ञहरूले यो विषय अध्ययन गरे सरकारले दोहोरो तलब खाँउनुपर्ने अवस्था नरहने श्रेष्ठ बताउँछन्।

यसैगरी अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूले आफ्नै तरिकाले प्रोजेक्ट बनाउने र आफैँ कार्यक्रम लागू गर्ने हुँदा विकासका प्रायः कार्यक्रम असफल हुन्छन्। श्रेष्ठका अनुसार यो विषयअन्तर्गत विकास शास्त्रका सूत्र, प्रश्न तथा प्रविधिहरू विद्यार्थीलाई सिकाइन्छ। जसअनुरूप उनीहरूले स्थानीय समुदायमा गएर प्रश्नअनुरूप विकास अवधारणा तयार गर्नुपर्ने हुन्छ। पाठ्यक्रमले अध्ययन-अनुसन्धानमा बढी जोड दिएको छ। विद्यार्थीले स्थलगत भ्रमण गरेर प्रोजेक्ट वर्क तयार गर्नुपर्ने भएकाले यो पाठ्यक्रम व्यावहारिक देखिन्छ।

पाठ्यक्रममा सामुदायिक विकासका लागि सहभागिता, अर्थशास्त्रका सिद्धान्त, व्यवस्थापनका सिद्धान्त, विकासका सिद्धान्त, गरिबी निवारण, योजना तर्जुमा, विश्लेषण, योजनाकार्यन्वयन, विकेन्द्रीकरण तथा सुशासनका सिद्धान्त, द्रव्य व्यवस्थापन, कृषि तथा ग्रामीण विकास, प्राकृतिक स्रोत प्रणाली, सार्क क्षेत्रको विकास अनुभव, सामाजिक प्रभाव, तथ्याङ्क शास्त्र आदि विषयमा अध्यापन गराइन्छ। ६ महिनाको सेमेष्टर प्रणालीमा आधारित विकास शास्त्र अध्ययन गर्ने विद्यार्थीले पहिलो तीन सेमेष्टर पाठ्यक्रममा आधारित रहेर अध्ययन गर्नेछन् भने अन्तिम सेमेष्टरमा थिसिस तयार गर्नुपर्छ।

-विदुर

हेल्थ असिस्टेन्टको अध्ययन

प्रदीप तिमिल्सिना
स्वास्थ्य मन्त्रालयको आयोजना तथा विश्व स्वास्थ्य संगठनको सहयोगमा वि.सं. २०१२ देखि स्वास्थ्य सहायक (हेल्थ असिस्टेन्ट) को तालिम प्रारम्भ भएको पाइन्छ, तर सात वर्ष नवित्दै यो तालिम (२०१९ सालमा) बन्द भयो। त्यसबेला सञ्चालित उक्त तालिम अढाई वर्षको हुन्थ्यो। पाँच समूहको तालिमको समाप्तिसँगै तालिम कार्यक्रम पनि बन्द गरियो। पहिलो समूहका प्रशिक्षार्थी कृष्णप्रसाद आचार्यका अनुसार उक्त तालिम शैक्षिक नभएको, व्यावहारिक र काम चलाउनु मात्र भएका कारण स्थगित भएको हो।

वि.सं. २०२९ मा त्रिभुवन विश्वविद्यालय चिकित्साशास्त्र अध्ययन संस्थान महाराजगन्जको स्थापनापश्चात् वि.सं. २०३० देखि हेल्थ असिस्टेन्ट शिक्षाको अध्यापन प्रारम्भ भयो। ग्रामीण क्षेत्रमा मध्यमस्तरीय स्वास्थ्य जनशक्तिको सेवालार्इ विस्तार गराउने उद्देश्यअनुरूप थालनी गरिएको एचए शिक्षाको अध्ययनप्रति विद्यार्थीहरूको आकर्षण बढ्न थाल्यो। त्यस बेला हेल्थ असिस्टेन्ट पास गरी सम्बन्धित क्षेत्रमा दुई वर्षको कार्य-अनुभव हासिल गरेपछि एमबीबीएस अध्ययनका लागि अवसर मिल्यो, तर २०५६ सालपछि भने हेल्थ असिस्टेन्टबाट एमबीबीएस पढ्न पाउने अवसर हटाइयो। एमबीबीएस पढ्ने अवसर कटौतीका सम्बन्धमा त्रिभुवन विश्वविद्यालय चिकित्साशास्त्र अध्ययन संस्थानका प्रशासक मुरलीधर काफ्ले भन्छन्- 'हेल्थ असिस्टेन्टको अध्ययन विश्वको कुनै पनि मुलुकमा हुँदैन। एकातर्फ हामी अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको

पढाइ रोख्छौं, अर्कातर्फ पुरानै ढर्राको हेल्थ असिस्टेन्ट तालिम, अन्तर्राष्ट्रिय शिक्षासँग एकरूपता ल्याउन हामीले आईएस्सीबाट मात्र

संख्यामा उत्पादन हुने एचएहरूले ग्रामीण क्षेत्रमा विद्यमान मध्यमस्तरीय स्वास्थ्य जनशक्तिको कमीलाई पूरा गरेका छन्। त्यति

उपत्यकाभित्रका एचए तालिम केन्द्रहरू

१. होलिभिजन उच्च मा.वि., टेकु, काठमाडौं
२. नेसनल एकेडेमी फर मेडिकल साइन्स, बल्खु, काठमाडौं
३. नेपाल इन्स्टिच्युट अफ हेल्थ साइन्स, बौद्ध, काठमाडौं
४. नेपाल इन्स्टिच्युट अफ मेडिकल साइन्स एन्ड टेक्नोलोजी, थापाथली, काठमाडौं

उपत्यका बाहिरका संस्थाहरू

१. फारवेस्ट स्कूल अफ मेडिसिन, महेन्द्रनगर
२. भागेश्वर एकेडेमी फर हेल्थ साइन्स, धनगढी, कैलाली
३. पोखरा टेक्निकल हेल्थ मल्टिपल इन्स्टिच्युट, पोखरा
४. स्कूल अफ हेल्थ साइन्स, भरतपुर, चितवन
५. मोडेल कलेज अफ टेक्निकल एजुकेशन, वीरगन्ज
६. युनिक एजुकेशन एकेडेमी, राजविराज, सप्तरी
७. कोसी हेल्थ इन्स्टिच्युट, विराटनगर, मोरङ
८. कैलपाल एकेडेमी फर हेल्थ साइन्स, नेपालगन्ज, बाँके
९. रम्भादेवी टेक्निकल कलेज, तानसेन, पाल्पा
१०. वीरेन्द्र इन्स्टिच्युट अफ मेडिकल एन्ड डेन्टल टेक्नोलोजी, जनकपुर, धनुषा

एमबीबीएसमा लिने निर्णय गरेको हो। चिकित्साशास्त्र अध्ययन संस्थानबाट हेल्थ असिस्टेन्टको उत्पादन बन्द भएपछि सर्वप्रथम वि.सं. २०५६ मा प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (सिटिइभिटी) ले पनि हेल्थ असिस्टेन्ट शिक्षामा अध्यापन प्रारम्भ गर्‍यो। सिटिइभिटीद्वारा हेल्थ असिस्टेन्ट अध्यापन गराउन स्वीकृति प्रदान गरिएको नेपाल इन्स्टिच्युट अफ हेल्थ साइन्स, बौद्ध काठमाडौंमा अध्ययनरत देवब्राम सुनुवार भन्छन्- 'हाम्रो जस्तो विकासोन्मुख देशमा ग्रामीण क्षेत्रमा बसी कार्य गर्ने मध्यमस्तरीय स्वास्थ्य जनशक्तिको कमी पूरा गर्न अभैँ पनि हेल्थ असिस्टेन्ट शिक्षा आवश्यक छ।' वार्षिक करिब ६ सयको

मात्र होइन, यो स्वास्थ्यसम्बन्धी उच्च शिक्षाका निम्ति भन्याइ सावित भएको छ। हेल्थ असिस्टेन्ट अध्ययन गर्नेहरूका लागि उच्च शिक्षाको अवसर नभएको भने होइन। हेल्थ असिस्टेन्ट अध्ययन गरिसकेर दुई

वर्षको अनुभव लिएपछि व्याचलर अफ पब्लिक हेल्थ (बीपीएच) अध्ययनका लागि प्रवेश परीक्षा दिने अवसर पाइन्छ।

एसएलसी उत्तीर्ण गरेका विद्यार्थीहरूले प्रवेश परीक्षा उत्तीर्ण गरेपछि, हेल्थ असिस्टेन्ट तालिमका निम्ति भर्ना हुन योग्य हुन्छन्। तीन वर्षको तालिम अवधिमा विद्यार्थीहरूले स्वास्थ्य सेवासम्बन्धी सैद्धान्तिक एवं व्यावहारिक ज्ञान हासिल गर्छन्। पूरा तालिम अवधिमा विद्यार्थीहरूले २५ हजारदेखि ३ लाख रुपैयाँसम्म खर्च गर्नुपर्छ, तर सिटिइभिटीअन्तर्गतका शिक्षण संस्थाहरू नेसनल एकेडेमी फर मेडिकल साइन्स, बल्खु, काठमाडौं तथा स्कूल अफ हेल्थ साइन्स, भरतपुरमा भने अरूभन्दा निकै कम खर्च लाग्छ, अर्थात् करिब ६० हजार रुपैयाँमा तीन वर्षको तालिम पूरा गर्न सकिन्छ।

'जहाँ इच्छा त्यहाँ उपाय, मेरो डाक्टर बन्ने चाहना थियो। हेल्थ असिस्टेन्ट पास गरेँ, अहिले चीनमा डाक्टर पढ्दैछु,' सुनील श्रेष्ठ भन्छन्- 'हेल्थ असिस्टेन्ट शिक्षा मलाई त राम्रो लाग्छ। आफूमा लगन र परिश्रम भए हामी जसरी पनि अधि बढ्न सक्छौं।' सिटिइभिटीद्वारा सञ्चालित स्कूल अफ हेल्थ साइन्स, भरतपुरमा पहिलो पटक तीन वर्षीय हेल्थ असिस्टेन्टको तालिम कार्यक्रम सम्पन्न भयो। हाल यो शैक्षिक कार्यक्रममा नेपालका प्रमुख सहरहरूमा पनि सञ्चालित छ।

सिटिइभिटीअन्तर्गत सम्बन्धनप्राप्त निजी स्तरमा सञ्चालित शिक्षण संस्थाहरू काठमाडौं उपत्यका चारवटा र उपत्यकाबाहिर एघारवटा छन्। जसमध्ये नेसनल एकेडेमी फर मेडिकल साइन्स, बल्खु, काठमाडौं र स्कूल अफ हेल्थ साइन्स, भरतपुर, चितवन परिषद्का आफ्नै शिक्षण संस्था हुन्। यसका अतिरिक्त काठमाडौं विश्वविद्यालय, धुलिखेल, काभ्रेपलान्चोक एवम् विपी कोइराला चिकित्साशास्त्र अध्ययन प्रतिष्ठान, धरानमा पनि हेल्थ असिस्टेन्टको अध्यापन हुन्छ।

ADMISSION OPEN

10+2

HSEB

GCE A-LEVEL

SCIENCE
COMMERCE
HUMANITIES

SINCE 1988

University of Cambridge

SCIENCE/BUSINESS STUDIES

NAGARJUNA OFFERS BIM DEGREE IN JAPAN

NAGARJUNA College of IT, Proudly announces its sister relationship with Wakhok University, Japan, probably the most advanced IT University in the world

BIM

Human Resource with IT Knowledge

Tribhuvan University

BBS

Human Resource with Managerial Skills

Tribhuvan University

[Eligibility to apply 10+2 passed in any discipline]

NAGARJUNA COLLEGE

Pulchowk-3, Tel: 5543270

Online form available at: www.nagarjuna.edu.np

५०% छुट्टामा

LANGUAGE TRAINING

विभिन्न अर्थशास्त्रिक अभ्यासहरू
पढाइका लागि विशेष गरी English
Japanese Spanish Chinese
German and French Language
सिक्नुका लागि उपयुक्त विधि।

1. कोर्सका लागि उपयुक्त। 2. उच्च स्तरका
अध्ययनका लागि उपयुक्त।

2100 LANGUAGE INSTITUTE

काठमाडौं, पश्चिम नयाँ बजार, काठमाडौं
Tel: ४२४९५७०

उद्देश्यपूर्ण

अध्ययन प्रविधिहरू - उच्च स्तरका
विभिन्न विषयहरूमा विशेष गरी
काठमाडौं, पश्चिम नयाँ बजार, काठमाडौं
1. कोर्सका लागि उपयुक्त। 2. उच्च स्तरका
अध्ययनका लागि उपयुक्त।

2100 LANGUAGE INSTITUTE

काठमाडौं, पश्चिम नयाँ बजार, काठमाडौं
Tel: ४२४९५७०

पाइने Test/SLC

एग्जाम्नेट

कोर्सका लागि उपयुक्त। 2. उच्च स्तरका
अध्ययनका लागि उपयुक्त।

लगावस्थित

2120893, 9841-398476
9841-306634
Siddhant Education Academy

गोअबू चौक

०१६२१४५१०, ४४४३९५७
९८४१-२०७२५८
BNTC Academy

जिज्ञासा

• युद्ध कला, कम्प्युटर कन्सल्टेन्ट

C++ र C छुट्टै प्रोग्राम हुन कि होइनन् ?

-सन्तोष, काभ्रेबाट
C++ र C दुवै प्रोग्रामिङ भाषा हुन् । तर C भनेको Structure Oriented Language हो भने C++ Object Oriented Language हो । यी दुवै प्रोग्राममा Command हरू फरक-फरक हुन्छन् । त्यसकारण कोडहरू लेख्दा फरक-फरक हुन्छ । यी दुवैलाई एउटै कम्पाइलरमा कम्पाइल गराउन सकिन्छ, तर यिनको कोडी गर्ने अभिप्राय भने फरक हुन सक्छ । मुख्यतः C++ मा कुनै पनि कुरालाई वस्तुगत रूपमा हेरिन्छ भनेर C मा त्यस्तो हुँदैन । त्यस्तै C++ एउटै खाले Character भएका विभिन्न कुरालाई एउटा क्लासमा छुट्याइएको हुन्छ, तर C मा त्यस्तो हुँदैन ।

पानी भित्रको

अनुसन्धानका लागि रोबोट विकास

आईन्स्टाइन एकेडेमी ललितपुरमा कक्षा १२ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको समूहले पानीको सतह मुनीका विविध विषयमा जानकारी हासिल गर्न सक्ने रोबोटको विकास गरेका छन् । विद्यार्थीहरू गोविन्द वीक, गणेश विक्रम सिंह आले र यज्ञ प्रसाद देवकोटाले एक महिनाको समय लगाएर विकास गरेको यस प्रविधि अन्तर्गत रोबोटले पानी भित्र रहेर त्यहाँका गतिविधि बाहिरका मानिसलाई उपलब्ध गराउनेछ ।

यन्त्र विकासका लागि कलेज परिसरमै सानो पोखरी निर्माण गरी विद्यार्थीले रोबोटको कार्यक्षमता अध्ययन गरेका थिए । नभन्दै छोटो समयमै उनीहरूले निर्माण गर्न खोजेको रोबोट तयार भयो । 'रोबोट भित्र क्यामेरा जडान गरिएकाले रोबोटले हामीले सोचेजस्तै पानीभित्रका गतिविधि बाहिर पठाउन सफल भयो' विद्यार्थी गोविन्द विकले साप्ताहिकलाई भने- 'जसलाई हामीले टेलिभिजन मार्फत हेर्छौं।' विद्यार्थीहरूले यो प्रविधिलाई 'एसवी-१४' नाम दिएका छन् । यो प्रविधिलाई हाल भने स्थिर पानीमा मात्र प्रयोग गर्न सकिन्छ । अर्का विद्यार्थी गणेश विक्रम सिंह आलेका अनुसार प्रोटोटाइपको रूपमा तयार गरिएको यो प्रविधि हाल ईनार, ताल पोखरीमा काम लाग्छ । पण्डुवी तथा गोताखोरको रूपमा काम गर्न सक्ने यो प्रविधिलाई पानी भित्र हुने दुर्घटनाको समयमा पनि अनुसन्धानको लागि प्रयोग गर्न सकिन्छ । यसबाहेक पानी भित्रको सतहमा हुने जैविक विषयवस्तुको अध्ययनमा समेत रोबोटले बाहिर नयाँ-नयाँ जानकारी पठाउन सक्छ । प्रारम्भिक रूपमा विकास गरिएको यो प्रविधिलाई अझै विकास गरेर बढि दुर्घटना हुने नदि तथा तालहरूमा प्रयोग गरेर मानिसले गर्नुपर्ने दुःख कम पार्न सकिने विद्यार्थीहरूको जिकिर थियो ।

'एकेडेमीमा अध्ययन लागि आएपछि नै साथी खोजेर नयाँ प्रविधि विकासमा लाग्छु भन्ने थियो।' विकले भने- साथी आएपछि कलेजलाई खबर नै नगरी प्रविधि विकासमा लाग्यौं । कक्षा ११ को परीक्षा सकिएपछि आफ्नै श्रोतमा २५ हजार रूपैयाँ खर्चिएर प्रविधि विकास गरेपछि मात्र उनीहरूले कलेजलाई खबर गरेका थिए ।

साप्ताहिक समाचार

काठमाडौं- युनिभर्सिटी कलेज अफ लन्डनमा कार्यरत चिकित्सकहरूको एक समूहले आगामी वर्ष सगरमाथा 'एक्सिटम एभरेस्ट एक्सपिडिसन' नामक वैज्ञानिक अनुसन्धान अभियान सञ्चालन गर्ने भएको छ । उक्त अनुसन्धानअन्तर्गत अक्सिजनको अभावमा मानिसको शरीरमा पर्ने सक्ने प्रभावका बारेमा गहन अध्ययन गरिनेछ ।

यो अभियानअन्तर्गत सगरमाथा आधार शिविरमा एउटा अस्थायी प्रयोगशाला स्थापना गरिनेछ । उक्त प्रयोगशालामा तीन सातासम्म प्रत्येक घण्टा मानव शरीरको परीक्षण गरिनेछ । उक्त प्रयोगशालामा मानव शरीरमाथि परीक्षण भैरहेकै बेला सगरमाथाको चुचुरोमा सोही अनुसन्धान दलको अर्को समूहले मानव शरीरसम्बन्धी परीक्षण गरिरहेको हुनेछ । उक्त अध्ययनअन्तर्गत सगरमाथाको चुचुरोमा रहँदा मानव शरीरमा पर्ने प्रभाव, रक्तसञ्चारको अवस्था, श्वास-प्रश्वासको अवस्था तथा मानिसको मस्तिष्कको सक्रियताजस्ता विषयलाई उक्त वैज्ञानिक अनुसन्धान दलले समावेश गरेको छ ।

उक्त अभियानको नेतृत्वकर्ता अनुसन्धानले चिकित्सा विज्ञानमा नयाँ उपलब्धि प्राप्त गर्ने दावी गर्दै भनेका छन्, यो अनुसन्धान सफल भयो भने सिस्टिक फाइब्रोसिसजस्तो जटिल रोगका कारण पर्याप्त अक्सिजन ग्रहण गर्न नसक्ने विरामीहरूको उपचारमा ठूलो सफलता पाउन सकिनेछ । मानिसको शरीरमा रहेको क्षमतालाई कम अक्सिजन भएको अवस्थामा पनि सक्रिय बनाउन यो अनुसन्धान गर्न

विवादमा सगरमाथा

सगरमाथालाई विश्वसम्पदा सूचीमा राख्ने वा नराख्ने विषयमा युनेस्कोको विश्वसम्पदा समितिमा विवाद उठेको छ । गत असारको २४ देखि ३२ गतेसम्म लिथुवानियाको राजधानी भिलियसमा बसेको युनेस्को विश्वसम्पदा समितिको बैठकमा सगरमाथा क्षेत्रलाई खतराको सूचीमा राख्ने कि नराख्ने विषयमा त्यस्तो विवाद उठेको बताइन्छ । विश्वव्यापी रूपमा बढ्दो तापक्रमका कारण सगरमाथा क्षेत्रको हिउँ द्रुतगतिमा पल्टिँदै गएकोले सो शिखर कुनै पनि बेला हिउँरहित हुन सक्ने चेतावनी मौसम वैज्ञानिकहरूले दिएका कारण त्यस्तो विवाद उठेको छ । मौसम वैज्ञानिकहरूले पछिल्लो पटक सगरमाथा क्षेत्रका १३ वटा हिमताल विस्फोटको खतरामा परेकाले सगरमाथा क्षेत्रमा त्यस्तो संकट देखिएको बताएका छन् ।

गर्न नसक्ने विरामीहरूको उपचारमा ठूलो सफलता पाउन सकिनेछ । मानिसको शरीरमा रहेको क्षमतालाई कम अक्सिजन भएको अवस्थामा पनि सक्रिय बनाउन यो अनुसन्धान गर्न

लागिएको हो । वैज्ञानिक हफ गोन्टगोमेरीका अनुसार, मानिसले विस्तारै-विस्तारै कम अक्सिजनमा बाँच्ने क्षमता ग्रहण गर्न सक्छ । अहिले पनि समुद्र सतहमा

बस्ने मानिस र १५ देखि २० हजार फिटको उचाईमा बस्ने मानिसको अक्सिजन ग्रहण गर्ने क्षमता फरक-फरक छ, तर पनि त्यसले उनीहरूको दैनिक जीवनमा कुनै व्यवधान ल्याएको छैन तसर्थ मानव शरीरमा रहेको यस्तो क्षमतालाई पहिचान गर्न सक्ने हो भने अक्सिजनको अभावमा अनेकौं समस्या भोगिरहेका धेरै किसिमका रोगीको उपचारका लागि सम्भावनाको ढोका खोल्न सकिनेछ ।

वैज्ञानिक हफ गोन्टगोमेरी भन्छन्, ८ हजार ८ सयभन्दा माथिको उचाईमा मानिसको शरीरको अवस्था सधन उपचार कक्षमा राखिएको विरामीको अवस्थामा हुन सक्छ । हाम्रो यो अभियानअन्तर्गत हुने अनुसन्धानले ८ हजार मिटरभन्दा माथि मानिसले अनुभव गर्ने अक्सिजनको अभाव र त्यसले मानव शरीरमा पर्ने प्रभावसम्बन्धी यो अध्ययनले सधन उपचार कक्षमा रहेका विरामीहरूको उपचारका लागि चिकित्सकहरूसमक्ष नयाँ बाटो खोल्नेछ ।

अहिले यो अभियानका लागि संसारभरिबाट २ सयभन्दा बढी स्वयंसेवीको माग गरिएको छ । त्यस्ता स्वयंसेवीहरू सगरमाथाको शिखरमा उक्लिएपछि उनीहरूको शरीरमा देखिने परिवर्तनका आधारमा नै वैज्ञानिक हफ गोन्टगोमेरीको समूहले आफ्नो अध्ययन गर्ने बताइन्छ । यो अभियानमा फ्रन्ड्स साईट २ सय वैज्ञानिक तथा स्वयंसेवक संलग्न हुनेछन् ।

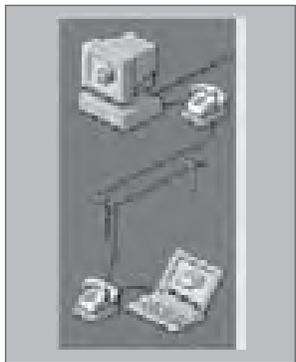
मस्तिष्कका लागि अकुपञ्चर

बहिराहरूलाई कान सुन्ने बनाउन गराइने अकुपञ्चर उपचारले मस्तिष्कलाई सक्रिय गराउन समेत लाभ पुग्ने अनुसन्धानकर्ताहरूले बताएका छन् । उपचारका क्रममा टाउको पछाडिपछिबाट फ्रन्ड्स एक सेन्टीमिटर लामो सुई घुमेर अकुपञ्चर गरिन्छ । यो उपचारका क्रममा विरामीलाई अत्यधिक पीडा हुने भएकाले बेहोस बनाउने औषधी सुँघाइन्छ । यो उपचार पद्धतिसम्बन्धी अनुसन्धान बेलायतको साउथपटनस्थित लन्डन कलेज युनिभर्सिटीले गरेको हो ।

इन्टरनेटका लागि फोन नचाहिने

नेपाल टेलिकमले वायरलेस इन्टरनेट कार्ड (वाई म्याक्स कार्ड) मार्फत इन्टरनेट इमेल र टेलिफोन सुविधा उपलब्ध गराउने भएको छ । अत्याधुनिक प्रविधिको वाई म्याक्स कार्डले यो सुविधा सम्भव भएको नेपाल टेलिकमले जनाएको छ । वाई म्याक्स कार्डको प्रयोग पछि टेलिफोन र विद्युत् लाइन नपुगेको स्थानमा समेत इन्टरनेट, इमेल र फोनसुविधा उपभोग गर्न कुनै समस्या पर्नेछैन । वाई म्याक्स कार्ड प्रयोगका लागि टेलिकमले प्राविधिक परीक्षणसमेत सम्पन्न गरिसकेको छ, तर व्यावसायिक रूपमा यसको विक्री-वितरण गर्न भने अझै चार महिनाजति लाग्ने बताइन्छ ।

वाई म्याक्स कार्डमा टेलिफोनका लागि छुट्टै नम्बर आवश्यक पर्दैन, कार्डमै टेलिफोन नम्बर उपलब्ध गराइएको हुन्छ । सीडीएमए प्रविधि (कोड डिभिजन मल्टिपल एक्सेस) बाट यो सेवा विस्तार गरिएको हो । कम्प्युटरमा टेलिफोन आएपछि घण्टी बज्छ भने कम्प्युटरबाटै टेलिफोन नम्बर डायल गर्न सकिन्छ । सीडीएमए टेलिफोनको बीटीएस र टावरले कभर गर्ने स्थानसम्म सजिलै यो सुविधा प्रयोग गर्न सकिन्छ । वाई म्याक्स कार्डबाट इन्टरनेटसमेत अत्यन्त छिटो गतिमा चलाउन सकिन्छ । सामान्य अवस्थामा ६४ किलो बाइट प्रतिसेकेन्ड गति हुन्छ भने वाई म्याक्सबाट प्रतिसेकेन्ड

२ सय ३० किलोबाइट गतिमा डाटा ट्रांसफर हुन्छ ।

नेपाल टेलिकमले यसका लागि चीनको जेट्टीई कम्पनीले विकसित गरेको कार्ड प्रयोग गर्ने भएको छ । सीडीएमए प्रविधिमा आधारित सेवा भएकाले सीडीएमए टेलिफोन सञ्चालन नभएका ठाउँहरूमा भने यो सेवा सम्भव छैन । नेपाल टेलिकमले सीडीएमए प्रविधिको टेलिफोन सञ्चालन गरिसकेको र दुई वर्षभित्र पचहत्तर जिल्लामा सेवा विस्तार गर्ने भएपछि विकट ग्रामीण क्षेत्रमा समेत इन्टरनेट चलाउन सकिने भएको हो । यो प्रविधि तत्कालका लागि ल्यापटपमा मात्र प्रयोग गर्न सकिने भए पनि डेस्कटप कम्प्युटरमा समेत प्रयोग गर्न प्राविधिक रूपमा अध्ययन भैरहेको टेलिकमका प्राविधिकहरू बताउँछन् ।

रक्तचापका लागि गाँजा

इजरायलमा भएको एक अनुसन्धानले गाँजामा पाइने एक प्रकारको रसायनले रक्तचाप कम गर्न फाइदा पुऱ्याउने निष्कर्ष निकालेको छ । इजरायलको हिब्रू विश्वविद्यालयका अनुसन्धानकर्ताले मुसामा यसको परिक्षणपछि यस्तो धारणा व्यक्त गरेका हुन् । अनुसन्धानकर्ता योसेसुवा माओरले गाँजामा रहने 'कानाविजेरोल' भन्ने तत्वले रक्तचाप कम गर्न सघाउने बताएका छन् ।

बेलायतको विज्ञानसम्बन्धी जर्नल द न्युज मेडिकलको हालैको अंकमा प्रकाशित समाचारमा माओरले मुसामाथि कानाविजेरोलको सफल परीक्षण गरिएको कुरा उल्लेख गरेका छन् । मुसालाई निकै कम मात्रामा कानाविजेरोल

दिँदा पनि निकै फाइदा देखिएको माओरले उल्लेख गरेका छन् ।

माओरले गरेको अर्का अनुसन्धानमा रक्तचाप बढी भएका मानिसलाई पनि गाँजाले निकै फाइदा पुऱ्याएको कुरा बताइएको छ । कानाविजेरोलमा जलन कम हुने तत्व पनि रहेको फेला परेको छ । यो तत्वले अन्य विभिन्न प्रकारको दुखाई कम गर्ने औषधी उत्पादनमा पनि प्रयोग हुने अनुमान गरिएको छ । हाइपरटेन्सन र मेटाबोलिक अनियमितता आदि रोगमा पनि गाँजा उपयोगी हुन सक्ने देखिएको छ । मूटुरोगमा गाँजामा पाइने कानाविजेरोल भनिने तत्वले फाइदा पुऱ्याउने माओरले बताएका छन् ।

चिसो पेयमा विषादी विवाद

संसारभर लोकप्रिय कोलाजन्म उत्पादनहरूमा विषादी मिसिएको पाइएपछि कोकाकोला र पेप्सीको उत्पादन तथा विक्री-वितरण विवादमा परेको छ । कोलाजन्म चिसो पेय पदार्थमा जनस्वास्थ्यका लागि निकै घातक रासायनिक विषादी मिसाइएको विज्ञान र वातावरण नामक भारतीय गैरसरकारी संस्थाले गरेपछि कोकाकोला र पेप्सी उत्पादन कम्पनीमाथि तिनका उत्पादन तथा विक्रीवितरण बन्द गराउन भारतको

गर्न आदेश दिइएको छ । यसबीच कोकाकोला र पेप्सीमा घातक विषालु रसायन मिसाइएको विषयमा भारतको संसद्मा समेत कुरा उठेको छ ।

उक्त संस्थाले कोकाकोला र पेप्सीमा उल्लेख गरिएभन्दा २५ गुणा बढी घातक विषालु रसायन मिसाइएको दावी गरेको छ । उक्त संस्थाले सन् २००३ मा भारतभरका १२ वटा राज्यमा सर्वे र अनुसन्धान गरेर कोकाकोलामा मिसाइएको घातक

विषादीको स्थिति र मात्रा पत्ता लगाएको थियो, तर कोकाकोला र पेप्सी उत्पादक कम्पनीले उक्त दावीलाई अस्वीकार गरेका छन् । पेप्सी र कोकाकोलाको विषयमा भारतमा विवाद मच्चिए पनि नेपालमा भने पेप्सी र कोकाकोलाको विषयमा अनुसन्धान गर्ने चासो कतै देखाइएको छैन ।

-भोला

साइबर समाचार

ट्रिपल एक्स डोमेन

यौनसम्बद्ध वेबसाइटहरूलाई प्रदान गर्ने भनिएको विवादास्पद .XXX डोमेन योजना अन्ततः खारेज भएको छ । वेबसाइटको नाम तथा इन्टरनेट प्रोटोकल ठेगानालाई व्यवस्थित गर्ने अन्तर्राष्ट्रिय संस्था इन्टरनेसनल कर्पोरेसनल फर एसोसिएटेड नेम्स एन्ड नम्बरर्स (ICANN) ले यस्तो निर्णय गरेको हो । आइक्यानको केन्द्रीय समिति भएको मतदानमा डोमेनको विपक्षमा ५ का विरुद्ध ९ मत परेको थियो । आइक्यानको सभापति, उपसभापति, प्रमुख कार्यकारी सहितका सदस्यहरूले डोमेनको विपक्षमा मतदान गरेका थिए ।

.com, .edu, .net, .gov जस्तै यौन साइटहरूका लागि वेबले .XXX डोमेनको योजना सन् २००१ मा पहिलो पटक अधि सारिएको थियो । डोमेनका पक्षधरहरूले यौन वेबसाइटहरूको पहिचान एवं प्रयोगका साथ-साथै नियन्त्रणमा समेत यसले उल्लेख भूमिका खेल्ने बताउँदै आएका थिए, तर विपक्षीहरूले भने .XXX को प्रयोग गर्नु भनेको पोर्नोग्राफीलाई वैधानिकता दिनु हो भन्दै त्यसको विरोध गरेका थिए । यसका अतिरिक्त विभिन्न धार्मिक अतिवादी संगठनहरूले पनि डोमेनको विपक्षमा आवाज उठाएका थिए । आइक्यानको यो निर्णयपछि, सबैका लागि नभए पनि केही समयका लागि इन्टरनेटमा .XXX को प्रयोगसम्बन्धी बहस ओभरमा परेको छ ।

मोबाइल प्रयोगकर्ता २ दशमलव २ अर्ब

अहिले विश्वभर मोबाइल प्रयोगकर्ताको संख्या २ दशमलव २ अर्ब छ भने सन् २००८ सम्ममा यो संख्या ३ अर्ब पुग्ने अनुमान गरिएको छ । अब मोबाइल फोनको माग विकासशील मुलुकको ग्रामीण क्षेत्रमा बढ्नेछ । अब पाकिस्तान, इन्डोनेसिया, चीन, भारत, फिलिपिन्सजस्ता मुलुक मोबाइल फोनका प्रमुख बजार हुने विश्वास गरिन्छ ।

एउटा सुभाब

आफ्नो कम्प्युटरको login password विसर्जुनभयो ? त्यसो हो भने आत्तिनु पर्दैन, तपाईं एक्स्पी अपरेटिङ सिस्टममा काम गर्दै हुनुहुन्छ भने किबोर्डमा फटाफट दुई पटक ALT+ctls+del एकै चोटि थिच्नुहोस् । त्यसपछि डेस्कटपमा अर्को स्क्रिन आउँछ । त्यसपछि स्क्रिनमा युजर नेम तथा पासवर्ड मागिन्छ । युजर नेममा Administrator टाइप गर्ने तर पासवर्डको ठाउँमा त्यसैकै छाडेर ok थिच्नुहोस् । यसरी पनि भएन भने एक्स्पीको Bootable CD install गर्नुहोस्, यसबाट Format भन्ने option आउँछ Format गरेर फेरि new install गरे समस्या समाधान हुन्छ ।

fileinfo.net

fileinfo.net ले फाइल एक्सटेन्सनको डाटाबेस तयार पारेर सर्चका आधारमा फाइल एक्सटेन्सनको जानकारी उपलब्ध गराउन थालेको छ । फाइल एक्सटेन्सन डाटाबेसमा हरेक फाइलको विस्तृत विवरणसमेत राखिएको छ । फाइलको स्वरूप, फाइलको विवरण एवं फाइललाई कसरी खोल्नेजस्ता सूचना त्यसमा राखिएको छ । म्याकिन्टोस तथा विन्डोज प्लेटफर्ममा फाइल खोल्ने प्रोग्रामलाई सूचीकृत गरिएको छ ।

आकर्षण सनसिल्क फेशन सप्ताहको

रोजिन शाक्य

बौद्धस्थित हयात रिजेन्सीको रिगल बलरूम, त्यहाँ सजाइएको ६ फिट चौडा तथा ६४ फिट लामो च्याम्प, साँफ ७ बजेदेखि ८:३० बजेको समय, दर्जनौं शैली, डिजाइन एवं रंगीन मनमोहक डिजाइन र पहिरन लगाएर आफ्नो बान्की परेको जीउडाललाई मर्काउँदै क्याटवाक गरिरहेका सुन्दर मोडलहरू। उल्लेखित सबै कुराले फेशन पारखीहरूलाई हिजो विहीवार साउन २५ गतेदेखि आकर्षित गरिरहेको छ। सन् २००४ देखि प्रारम्भ भएको सनसिल्क फेशन सप्ताहको तेस्रो संस्करण विगतका भन्दा अझ बृहत्, विस्तृत र आकर्षक बनेको अनुभव हुन्छ। सहभागिताका दृष्टिले पहिलो फेशन सप्ताहमा ६३ जना तथा दोस्रोमा ७९ जना फेशन डिजाइनरको सहभागिता रहेकोमा यसपटक यो संख्या बढेर १ सय ३४ पुगेको छ। आ.ई.सी. डिजाइनिङ संस्थाले आयोजना गर्दै आएको नेपाल फेशन सप्ताहले यस पटक फेशन डिजाइनर काउन्सिल अफ नेपालको पनि साथ पाएको छ।

विगतका कमी-कमजोरीलाई सुधार्दै यस पटक फेशन विकलाई अझ परिमार्जित एवं परिष्कृत गर्न खोजिएको छ। सनसिल्क नेपाल फेशन सप्ताह २००६ ले फेशनप्रति आम-जनमानसको चासो एवं चाहनालाई

बढाउँदै डिजाइनर बेयरप्रति सकेसम्म बढी आकर्षित गर्ने तथा डिजाइनर बेयरको ट्रेन्ड बसाल्ने उद्देश्य बोकेको कुरा आ.ई.सी.की शैलजा अधिकारीले बताइन्। शैलजाका अनुसार सोही कुरालाई ध्यानमा राखेर यसपटक फेशन सप्ताहले रेडी टु वेयर र नेपाली वेस्टर्न तथा इन्डो वेस्टर्नअन्तर्गत फ्यूजन शीर्षकका पहिरनलाई प्राथमिकता दिइएको छ। यसपटक ५ सय रुपैयाँदेखि डेढ लाखसम्मका

पहिरनहरू एकै थलोमा प्रदर्शित गरिने कुरा पनि शैलजाले बताइन्।

ब्याक ड्रप र च्याम्प डिजाइन तथा रंग संयोजन यस पटकको फेशन सप्ताहको अर्को आकर्षण हो। प्याजी, पहेंलो, नीलो, सेतो, कालो गरी पाँच विभिन्न थरीका रंगको सेडलाई प्रत्येक दिन छेउका दुईवटा ब्याकड्रप र च्याम्पमा प्रयोग गरिएको छ। उल्लेखित रंगहरूमै सनसिल्क सेम्पु बजारमा उपलब्ध छ। फेशन सप्ताहलाई अझ स्तरीय बनाउन यसपटक मोडल छनौटमा कुनै सम्भौता नगरिएको

आयोजक पक्षले जनाएको छ। जसअनुसार आयुषी साह, सृष्टि श्रेष्ठ, सविता महर्जन, रमनी जोशी, नसीम प्रधानजस्ता व्यावसायिक मोडलहरू विगतका फेशन सप्ताहको आफ्नो अनुभवलाई आफ्नो प्रस्तुतिमा अझ

तिर्खाउँछन् भने बेबी सुब्बा, सबिना न्यौपाने, अनिता गुरुङ, पूजा राई जस्ता सम्भावना बोकेका नयाँ अनुहारले अवसर पाएका छन्। १२ जना नेपाली मोडलका साथमा रोएली च्यापन, सेल्मा लाज्जाडो, रोहिनी साहनी, निलोफर नियाज, पूजा प्रधान, भेदिता सिंह लगायत ग्लाइडरगज सुपर मोडल हन्ट २००६ का सेकेन्ड रनरअप रूपाली सुरी, फस्ट रनरअप हिना परदेशाई तथा विजेता आरती शर्मा गरी ८ जना भारतीय मोडलको क्याटवाकले यसपटकको फेशन सप्ताहमा थप रौनक सञ्चार गर्नेछ।

नेपाली तथा भारतीय मोडलहरूका अतिरिक्त सनसिल्क फेशन सप्ताहमा हरेक दिन विभिन्न क्षेत्रका सेलिब्रिटीहरूलाई पनि अतिथि मोडलका रूपमा च्याम्पमा उतारिदिइन्छ। जसअन्तर्गत सञ्चार, चलचित्र, संगीत, सौन्दर्य, खेलकुद, व्यापार आदि क्षेत्रका सेलिब्रिटीहरू अतिथि मोडलका रूपमा च्याम्पमा उत्रनेछन्। यसमा नायिकाद्वय रेखा थापा तथा निरुता सिंह, नायक दिलीप रायमाझी, पूर्व-मिसनेपाल मालिन्का सुब्बा, उषा खड्गी, सौन्दर्यविद्हरू कमला श्रेष्ठ, स्नेहा राणाजस्ता चर्चित अनुहार समावेश छन्। नेपाली सञ्चार माध्यमहरूका अतिरिक्त भारतीय च्यानल जुम टेलिभिजनले आफ्नो पेज श्री नामक कार्यक्रमका लागि

फेशन सप्ताहलाई कैद गर्दैछ भने ग्लाइडरगज तथा आजतकसमेतले फेशन सप्ताहलाई स्थान दिनेछन्।

सहभागि १ सय ३४ जना डिजाइनरका सिर्जनालाई पहिलो दिन १५ वटा, दोस्रो दिन १६ वटा, तेस्रो दिन १७ वटा, चौथो दिन १३ वटा र पाँचौं दिन १३ वटा सिक्वेन्समार्फत् प्रस्तुत गरिदैछ। विगतका फेशन सप्ताहको अन्तिम दिन फेशन सप्ताहभरिका उत्कृष्ट पहिरनलाई स्थान दिइएको भए पनि यस पटक अन्तिम दिनमा पनि नयाँ पहिरनले नै स्थान पाउने भएका छन्। करिब ७५ लाखको व्यवसाय गर्ने उद्देश्य बोकेको यस पटकको फेशन सप्ताहको प्रत्येक दिन विहान ११ बजेदेखि बेलुकि ८:३० बजेसम्म निःशुल्क फेशन प्रदर्शनी हुँदैछ। प्रदर्शनीमा डिजाइनर बेअर, गरगहना, फुटवेयर, सौन्दर्य तथा फेशनका विविध सरसामग्री समेटिएका ३२ वटा स्टल राखिएका छन्। साँफ ७ बजे प्रारम्भ हुने फेशन सो अवलोकन, डिनरको आनन्द तथा रक्स बारमा निःशुल्क प्रवेश व्यवस्थासहित प्रतिव्यक्ति ७ सय ५० शुल्क तोकिएको छ। क्षितिजा शाक्यको कोरियोग्राफी रहेको यस पटकको फेशन सप्ताहका सहभागी मोडलहरूको मेकअप एवं हेयर स्टाइलको जिम्मेवारी भने सहनाज हर्बल स्किन एन्ड हेयर केयरले पाएको छ।

Brings you together... Forever

abibaha.com

Matrimonials

log on to www.abibaha.com

काठमाडौं, नेपाल

काठमाडौं, नेपाल

काठमाडौं, नेपाल

काठमाडौं, नेपाल

काठमाडौं, नेपाल

लभगुरु रेखा

प्राणकहेको समाधान गर्ने उद्देश्यले हामीले यो स्तम्भ सुरु गरेका हो । आफ्ना प्रेमसम्बन्धी विभिन्न समस्या हामीलाई लेखिपठाउनुहोस् । ती समस्याको समाधान विभिन्न विशेषज्ञको राय-सल्लाहअनुरूप नायिका रेखा थापाले खोज्न प्रयास गर्नुहुनेछ । यो स्तम्भका लागि कुनै शुल्क लाग्दैन । आफ्नो समस्या साप्ताहिकको ठेगानामा पठाउनुहोला ।

मैले जीवनमा कहिल्यै कसैसँग प्रेम गरेकी थिइनँ । एक महिनाअघि मात्र एउटी साथीको माध्यमबाट मैले एउटा युवकसँग परिचित हुने मौका पाएँ । हेँसिलो र मेरो केही स्वभावसँग मिल्दो भएकाले त्यो युवकसँग म छोटो अवधिमा निकै नजिक भएँ । उसले गएको साता

त्यसले प्रेमको प्रस्ताव पनि राख्यो । मैले उसको प्रस्ताव नकार्न सकिनँ । ऊ मसँग विवाह गर्न चाहन्छ । हाम्रो जातपात पनि मिल्छ । ऊ मेरो घर पनि आइसक्यो । मेरी आमा पनि ऊबाट प्रभावित हुनुहुन्छ तर केही दिनअघि उसले आफ्नो विगतका सबै सम्बन्ध बताउन चाह्यो ।

विवाहपछि ती कुराले हाम्रो वैवाहिक जीवनमा कुनै असमझदारी नहोस् भन्ने उसको राय थियो । बताउँदै जादाँ उसले एउटा यस्तो घटना बतायो कि अब म ऊसँगको सम्बन्धलाई अघि बढाऊँ कि नबढाऊँ भन्ने द्विविधामा छु । मलाई ऊसँग परिचित गराउने मेरो साथीसँग एकपटक उसको शारीरिक सम्पर्क भैसकेको रहेछ । ऊ त्यसलाई अचानक भएको बताउँछ । तर त्यो घटना मलाई पहिलो पटक भेटनुभन्दा केही दिनअघि मात्र भएको रहेछ । म के गर्छु ?

सुमित्रा (१९)

-भनिन्छ, प्रेम दुई आत्माको मिलन हो । त्यसैले यहाँ शरीरको कुरा आउँदैन भन्ने पक्ष पनि निकै बलियो छ । यदि तपाईंले ऊसँग साँचो प्रेम गर्नुभएको हो भने उसको उदारपनलाई सकारात्मक रूपमा लिनु नै ठीक हुनेछ । यहाँ म उसको कुनै दोष देखिनँ । ऊ विवाहपछि आफ्नो वैवाहिक जीवनमा कुनै विष नघोलियोस् भन्ने पक्षमा रहेछ । आगोजिक परे घिउ अवश्य पनि परलन्छ । यदि तपाईंकी साथीले उसलाई नजिक हुने मौका नदिए त्यो घटना घट्दैनथ्यो । तर पनि तपाईंहरू विवाहका निम्ति हतार नगर्नुहोस् । हुन त मानिसलाई चिन्न एकै क्षण पर्याप्त हुन्छ भनिन्छ तर विवाहजस्तो महत्त्वपूर्ण निर्णय लिन तपाईंहरूले अभ् केही समय पर्खनु नै बेस हुन्छ, तर यदि विवाह गर्ने अन्तिम निर्णय गरि नै सक्नुभयो भने म के सल्लाह दिन चाहन्छु भने उसको इमान्दारितामा शंका नगर्नुहोस्, किनकि उसले आफ्नो विगत बताएर आफूलाई इमान्दार सावित गर्ने प्रयास गरेको छ । त्यो घटना तपाईंलाई भेटनुअघिको थियो । तपाईंलाई भेटेपछि ऊ तपाईंअति नै समर्पित छ । यसर्थ बितेका कुरालाई विर्सेर सुखद भविष्यको कल्पना साँचेर वर्तमान सुदृढ बनाउनु नै सर्वोत्तम हुन्छ ।

आफ्नो फेस ज्याकमा गुलाबरी मिलाई मुहारलाई सुन्दर बनाऊँ, नेचुरली ।

पानीमा गुलाबरी मिसाएर मूस घोई तराताजा अनुभव गरौँ, नेचुरली ।

गुलाबरीमा टिलसरिन मिलाई त्वचालाई दिक् गुलाब जस्तै निखार, नेचुरली ।

आफ्नो खानामा गुलाबरी मिलाई त्यसको सुगन्धको आनन्द लिऊँ ।

फेस ज्याकमा गुलाबरी मिलाई गुलाब जस्तै निखार पाऊँ, नेचुरली

Dabur®
Gulabari
Premium Rose Water

Sunsilk nourishing hair oil. बलियो कपाल चमकका साथ

अमला र नरिवलको प्राकृतिक गुणले भरपूर SunsilK nourishing hair oil ले कपाललाई बनाउँछ बलियो र चम्किलो अनि दिन्छ प्राकृतिक पोषण ।

फिल्मी खबर

छिरिड रिता शोर्पाद्वारा निर्माण तथा निर्देशन गरिएको चलचित्र 'कर्मा' को प्रथम प्रदर्शन सम्पन्न भएको छ। नेपाली तथा तिब्बती भाषामा निर्माण गरिएको यो चलचित्रमा तिब्बती मूलकी छिरिड डोल्कर लामाले मुख्य भूमिका निर्वाह गरेकी छिन्। काठमाडौंको जय नेपालमा चलचित्रको प्रथम प्रदर्शन गरिएको यो चलचित्रको छायांकन मुक्तिनाथको गुम्बामा गरिएको छ।

-नायक तथा निर्माता जयकिशन बस्नेत चलचित्र 'वारुद'को निर्माणमा व्यस्त छन्। हाले प्राइम स्टुडियोमा गीत रेकर्डिङ गर्दै आरम्भ भएको उक्त चलचित्रको निर्देशन सोभित बस्नेतले गर्ने भएका छन्। छ जना नायक तथा दुई जना नायिका रहने उक्त चलचित्रमा निर्माता बस्नेतका साथै विक्रान्त बस्नेत, रमित हुंगानाको चयन भैसकेको छ। चलचित्रमा महेश खड्काले संगीत दिंदैछन्।

-दिलीप रायमाझीले निर्माण गर्ने चलचित्र 'हामी साथीभाइ'को छायाङ्कन पोखराबाट आरम्भ भएको छ। अधिकांश दृश्य पोखराकै रहने उक्त चलचित्रमा दिलीपका अतिरिक्त निखिल उप्रेती, सुनीलदत्त पाण्डे,

विपना थापा, पुजना, निरुता सिंह आदिले अभिनय गर्दैछन्। चलचित्रमा रवि अर्यालको निर्देशन रहनेछ।

-वैवाहिक जीवनमा प्रवेश गरेलगत्तै टेलिनायिका रञ्जना शर्मा तथा उनका निर्देशक श्रीमान् श्याम भट्टराई चलचित्र क्षेत्रमा प्रवेश गरेका छन्। साजन फिल्मसको ब्यानरमा निर्माण हुने चलचित्र 'गुरुदेव' को निर्देशन श्यामले गर्दैछन् भने रञ्जना उक्त चलचित्रमा मुख्य नायिकाका रूपमा प्रस्तुत हुँदैछिन्। सञ्जय कट्टाले निर्माण गर्ने यो चलचित्रको लेखनसमेत निर्देशक भट्टराई नै गरेका छन्। कमलकृष्णको संगीत निर्देशनमा चलचित्रका गीतहरू मुम्बईमा रेकर्डिङ भैरहेको निर्देशक भट्टराई बताउँछन्। चलचित्रमा रञ्जनाका अतिरिक्त राजेश हमाल, निखिल उप्रेती तथा निरुता सिंहको प्रमुख भूमिका रहनेछ। ठूलो पर्दाको चलचित्रमा रञ्जनाको यो पहिलो अनुभव हुनेछ भने भट्टराईले यसअघि केही चलचित्रमा मुख्य सहायक निर्देशन गरिसकेका छन्। चलचित्रको छायांकन आगामी महिना प्रारम्भ हुने बताइन्छ।

-नायिका रेखा थापाद्वारा निर्माण गरिएको चलचित्र 'अजम्बरी नाता'ले राजधानीमा सफलता पाउँदैछ। प्रदिप श्रेष्ठको निर्देशनमा नायिका थापासहित राजेश हमाल, निरुता सिंह आदि कलाकारहरूले अभिनय गरेको उक्त चलचित्र राजधानीका चलचित्र भवनहरूमा पाँचौ हप्तामा प्रदर्शन भैरहेको छ।

सहर चर्चा

हेयर
स्टाइलिस्ट
नील डेबिड

भारतीय हेयरस्टाइलिस्ट जावेद हबिबले करिब चार वर्षअघि भव्य सैलुन सञ्चालन गर्नुअघि राजधानीमा पुरुष तथा महिलाको केश काट्ने स्तरीय सैलुनको बारेका कल्पनासमेत गरिएको थिएन तर हबिबको सैलुनले राम्रो सेवा प्रदान गर्न थालेपछि अहिले राजधानीमा यस्ता आकर्षक सैलुनको संख्या तीन पुगेको छ। यी तीनमध्ये भर्खरै काठमाडौं मलमा सञ्चालन गरिएको 'नील डेविड सैलुन अफ हेयर एन्ड ब्युटी' ले कम समयमै धेरैको मन जितेको छ। दुई महिनाअघि नायिका विपना थापाले उद्घाटन गरेर सञ्चालनमा आएको उक्त सैलुनका सञ्चालक हुन् हेयरस्टाइलिस्ट नील डेविड कट्टवाल। हेयर डिजाइनर तथा मेकअप आर्टिस्ट घैलाडुब्बा, भ्रापाका नीलले भारतको नयाँ दिल्लीस्थित हबिब्स हेयर एकेडेमी, पिभोट प्वाइन्ट नयाँ दिल्ली तथा कस्मो प्रोफेसनल, थाइल्यान्डबाट हेयर डिजाइनिङमा स्नातक गरेका छन्। भारत, सिंगापुर, थाइल्यान्ड तथा नेपालमै पनि केही फेसन सोमा हेयरस्टाइलिस्टका रूपमा काम गरिसकेका नील डेविडले काठमाडौं मलकै उक्त सैलुनबाट नेपालमा आफ्नो व्यवसाय प्रारम्भ गरेका हुन्। 'यहाँ हेयर डिजाइनिङ तथा मेकअपका सबै काम हुन्छन्, नील भन्छन्- 'महिला तथा पुरुष दुवैलाई हामी सेवा दिइरहेका छौं। कट्टवालका अनुसार सैलुनमा नौ जना हेयरस्टाइलिस्ट कार्यरत छन् जसमध्ये दुई जना बहिरा व्युटिसियनलाई पनि उनले काम दिएका छन्। यसबीच नीलले आगामी भदौदेखि राजधानीको नयाँ बानेश्वरमा पनि आफ्नै नामबाट सैलुन तथा प्रशिक्षण केन्द्र सञ्चालन गर्दैछन्। 'केही महिनाभित्रै नेपालका प्रमुख सहरमा समेत हाम्रो सैलुनका शाखाहरू खुल्दैछन्, ३१ वर्षीय हेयरस्टाइलिस्ट नील डेविडले आफ्नो महत्वाकांक्षी योजना सुनाउने क्रममा थपे- 'चाँडै नै म लन्डन गएर कम्प्युटरमार्फत हेयरस्टाइलको प्रशिक्षण लिँदैछु जुन नेपालका लागि नौलो हुनेछ।'

मिसेज वीरगञ्ज

वीरगञ्जकी २४ वर्षीया श्रीमती रीता लामिछानेले परिश्रम गरे सफलता पाउन सकिन्छ भन्ने कुरालाई सत्य साबित गरेकी छिन्। मिसेज वीरगञ्ज २००६ रीताले हेटीडाको सिद्धार्थ शीशु सदनबाट अध्ययन प्रारम्भ गरी वीरगञ्ज नसिङ्ग क्याम्पसबाट नर्सिङ कोर्स पनि पूरा गरिसकेकी छिन्। वीरगञ्जमा पहिलो पटक आयोजना भएको मिसेज वीरगञ्ज २००६ मा श्रीमती रीताले आयोजकले सोधेको 'वीरगञ्जको मेयर बन्ने मौका पाए के गर्नुहुन्छ?' भन्ने प्रश्नमा 'फोहर र लामखुट्टेको समस्या हटाउन खुला ढललाई ढाक्ने र वीरगञ्जको साक्षरता दर बढाउने कार्यक्रम लागू गर्छु' भन्ने जवाफ दिएर उपाधि हात पारेकी थिइन्। प्रतियोगितामा ९ जना प्रतियोगी थिए। रीता रमन चौलागाईंकी पत्नी हुन्। चौलागाईं दम्पती वीरगञ्ज, छपकैयाका बासिन्दा हुन्।

-उत्तम खड्गी

गुरुडोषमा

पूर्व नेपाल सुन्दरीहरू

नेपाल सांस्कृतिक रूपमा धनी छ। त्यसमाथि हाम्रो गुरुड संस्कृतिको आफ्नै परम्परा र मौलिकता छ। अझ हाम्रो मुलुकको जातीय सदभाव र एकता आफ्नै किसिमको छ। पूर्व नेपाल सुन्दरीद्वय प्रीति सिटौला तथा पायल शाक्य पोखरा गएका बस्न यसरी नै सजिएका थिए। हाल यी दुवै विदेशमा छन्।

तारिबर : पोखरा सिटी डट कम

हेर्नुहोस्, सुनुहोस्, अनुभव गर्नुहोस्

कुमकुमादी तैलमको शक्ति अथ कण कणको रूपमा

कुमकुमादी तैलमको शक्ति अथ कण कणको रूपमा

चलचित्र

आमाको कारखाना

सरकार-माओवादी भिडन्तका कारण लाखौं जनताले भोग्नुपरेको पीडा र त्यसबाट विस्थापित एउटा परिवारको कथालाई चलचित्र निर्देशक विजय केरुडले यसै साता प्रदर्शन आरम्भ भएको चलचित्र 'आमाको कारखाना'मा समेटेका छन्। पूर्वी नेपालको एउटा गाउँमा सुखमय जीवनयापन गरिरहेका राजेश हमाल र तृप्तिको जोडी युद्धको दोहोरो मारमा परेर विछोडिन्छन्। तृप्त आफ्ना बालबालिकासहित भारतको दार्जीलिङमा शरण लिन पुग्छन्। यो चलचित्रमार्फत राजेश हमाल पहिलो पटक तृप्तिको जोडीका रूपमा देखा पर्दैछन्। चलचित्रमा निखिल उप्रेती र सज्जा मैनाली तथा वीरेन श्रेष्ठ र निरुता सिंहको पनि जोडी छ। चलचित्रको मूल कथालाई तृप्त र राजेशको जोडीले डोच्याएका छन् भने निखिल, सज्जा, वीरेन तथा निरुताले चलचित्रको दोस्रो भागको प्रेमकथालाई प्रतिनिधित्व गरेका छन्। चलचित्रमा हेमन्त बूढाथोकी तथा दिनेश शर्मा खल भूमिकामा छन्।

कमी अलविदा ना कहना

यो साता सार्वजनिक हुने चलचित्र 'कमी अलविदा ना कहना'का गीतहरू 'भैरा मन ये बतादे तु', 'हवेर द पार्टी टु नाइट' र 'रक एन्ड रोल सोनि' चलचित्र प्रदर्शन हुनुअगावै चर्चित भैसकेका छन्। जावेद अख्तरले रचेका ती गीतमा शंकर एहसान लोयले संगीत दिएका छन्। हरेक पटक सुपरहिट चलचित्र दिने निर्देशक करण जौहरद्वारा निर्देशित चलचित्र 'कमी अलविदा ना कहना'मा अमिताभ बच्चन, शाहरूख खान, अभिषेक बच्चन, रानी मुखर्जी तथा प्रीति जिन्टाको मुख्य भूमिका छ। चलचित्रमा एकातिर शाहरूख र प्रीति पतिपत्नी हुन्छन् भने अर्कातिर अभिषेक र रानी पनि दाम्पत्य जीवन बिताइरहेका हुन्छन्। शाहरूख र रानीबीच भेटघाट हुन्छ। अभिषेक पनि खुला विचारधारा भएकी प्रीतिसँग नजिक हुन्छन्। त्यहीबाट मतभेद सुरु हुन्छ। प्रेमको चार कोण बनाएर निर्देशकले पाँचौं कोणका रूपमा चलचित्रमा समेत अभिषेकका बाबु भएका अमिताभ बच्चनलाई उभ्याएका छन्। चलचित्रमा छैटौं कोणका रूपमा अभिनेत्री किरण खेर देखा पर्छिन्। सामाजिक परिवेशमा प्रेमकथात्मक चलचित्रको निर्माण गर्न खपिस करण जौहरको यो चलचित्र मन्टिस्टार तथा चर्चित गीतहरूका कारण पनि सफल हुने अनुमान विश्लेषकहरूको छ।

द नाइट लिस्नर

रेडियो सुनिरहनु पनि एक प्रकारको नशा हो। त्यस्तो नशामा मात्तिको मानिसले के सम्म गर्न सक्छ? भन्ने कुरालाई यो साता सार्वजनिक हुने चलचित्र 'द नाइट लिस्नर'मा देखाइएको छ। यो चलचित्र एक 'साइकोलोजिकल थ्रिलर' हो। मनोविज्ञानमा आधारित यो चलचित्रमा एक रेडियो कार्यक्रम सञ्चालकले सञ्चालन गर्ने मध्यरातको कार्यक्रमबाट प्रभावित उनका एक प्रशंसकले उब्जाउने समस्यालाई देखाइएको छ। ती महिला प्रशंसकका कारण कार्यक्रम सञ्चालकको घरपरिवार तथा काममा बाधा उत्पन्न हुन्छ। रोविन विलियम, टोनी कोलिटे, सान्ड्रा ओ, रोरे क्लिन्क, जो मोर्टोन आदि कलाकारले अभिनय गरेको यो चलचित्रको निर्देशक पेट्रिक स्टेटरले गरेका हुन्।

शान्तिका लागि डांस पार्टी

साप्ताहिक समाचार

काठमाडौं- गत शुक्रबार राति भृकुटीमण्डपस्थित महेंद्र पुलिस क्लबमा आयोजित डांस पार्टीको

शीर्षक नै 'मिस पार्टी' राखिएको थियो। चार जना टिनएजर युवा-युवतीको संस्था प्लेटफामले आयोजना गरेको उक्त थिम पार्टीको थिम थियो, 'लेट्स गेट अवे फ्रम भ्वाइलेन्स' अर्थात् 'दुन्दुबाट टाढै बसौ।' करिव सात सय जना युवा-युवतीहरू स्वीमिङ पुलको किनारमा भैला भएर नेपाली, हिन्दी तथा अंग्रेजी रिमिक्स गीतमा नृत्य गरिरहेका रातको करिव ११ बजेको पत्तो भएन भने आउटडोर डांस फ्लोरमा नृत्य गर्नेहरूमा मोडलहरूको संख्या पनि बाक्लै थियो। बालबालिकाका थुप्रै फेसन प्रतियोगिताको कोरियोग्राफी गरिसकेकी किशोरी सोफिया महर्जनले आयोजना गरेकाले पनि होला, नृत्य गर्नेमा पुरुषभन्दा महिला मोडलहरूको संख्या बढी देखिन्थ्यो। आगामी शनिबार राजधानीमा सम्पन्न हुने 'मिस इन्डिजिनियस' का अधिकांश सहभागी नृत्यमा तल्लीन रहेका उक्त कार्यक्रमका आयोजक चीन गुरुड भन्दै थिए, 'यिनीहरूलाई आठ बजेसम्मका लागि मात्र नृत्य गर्न ल्याएको तर दस बजिसक्यो, फर्कनै मान्दैनन्।'

पुस्तक

रत्नदेव शर्माका

कृतिहरू

कवि रत्नदेव शर्माका ९६ वटा लामा-छोटा कविताको संग्रह 'रत्नदेव शर्माका कृतिहरू' नामक पुस्तक प्रकाश पौडेलले प्रकाशमा ल्याएका हुन्। यो कृति चार खण्डमा विभाजित छ। ३ सय पृष्ठमा फैलिएको यो कृति कविताका पाठकहरूका लागि संग्रहणीय छ। यो कृतिको मूल्य २ सय ५० रुपैयाँ छ।

नेपाली लोकसंस्कृति केही

सम्पदा, केही परम्परा

लोकसंस्कृतिमा समृद्ध मानिने नेपाली समाजका लोकसंस्कृतिहरूका बारेमा परिचय दिने कृति 'नेपाली लोकसंस्कृति केही सम्पदा, केही परम्परा' का लेखक तेजप्रकाश श्रेष्ठ हुन्। यो पुस्तकलाई लेखकले चार खण्डमा विभाजित गरेका छन्। पहिलो खण्डमा लोकसम्पदा, दोस्रो खण्डमा लोकपरम्परा, तेस्रो खण्डमा लोकसाहित्य तथा चौथो खण्डमा परिशिष्ट समावेश गरिएको छ। फन्ड २ सय पृष्ठमा विस्तारित यो पुस्तकलाई साभना प्रकाशनले प्रकाशित गरेको हो। १ सय २२ रुपैयाँ मूल्यको यो पुस्तक नेपाली लोकसंस्कृतिका अध्येताहरूका लागि महत्त्वपूर्ण ग्रन्थ हुनसक्छ।

क्यासेट

नछोड् जनता नछोड्

कलाकार कमल गाउँले विगत छ वर्षदेखि गाउँजात्रे गीतिसंग्रह तयार पारिरहेका छन्। यसै क्रममा उनले नयाँ गाउँजात्रे गीतिसंग्रह तयार पारेका छन्, जसको शीर्षक छ- 'नछोड् जनता नछोड्'। संग्रहमा तीनवटा प्यारोडी गीत तथा तीनवटा व्यंग्यसंवाद समावेश छन्। शैलेन्द्र सिंखडा, कमल गाउँले तथा वीवी अनुरागीले रचना गरेका शब्दमा कमल गाउँले तथा गोकुल कूडेलको स्वर यो एल्बममा सुन्न सकिन्छ।

गणतन्त्र

जनआन्दोलन भाग २ मा आकर्षक कविता तथा मुक्तक वाचन गरेर आन्दोलनकारीलाई हौसला प्रदान गर्ने युवाकवि मणि काफ्ले अब गीतिसंग्रह 'गणतन्त्र' मार्फत प्रस्तुत भएका छन्। म्युजिक नेपालले वितरण गरेको यो संग्रहमा विभिन्न १२ शीर्षकका कविता तथा मुक्तकलाई काफ्लेकै स्वरमा रेकर्ड गरिएको छ। 'जनआन्दोलन', 'आधारोमै फल खोलिएपछि', 'वाँदरले घर बनाउँदैनन्', 'नाम थाहा छ', 'युवराजले जागिर पाउँदैनन्' आदि शीर्षकका मुक्तकहरूले यो संग्रह सजिएको छ।

राजमञ्च

-सर्वनाम नाट्य समूहको सडक नाटक 'असमाप्त यात्रा' को पीडादायी स्वरले सबैलाई गम्भीर बनाउँछ। नेपालका राजा र राजसंस्थाप्रति सधैं चनाखो र जागा रहन अपिल गर्नु तथा नेताहरूलाई खबरदारी गर्नु नाटकको प्रमुख लक्ष्य हो। जनआन्दोलनपछि पनि जनताले परिवर्तन अनुभव गर्न नपाएको दुखान्त दृश्य नाटकमा छ। उक्त नाटक ललितपुरको कृष्णमन्दिरबाट गत साउन १ गते प्रारम्भ भएर देशका विभिन्न भाग हुँदै पाप्पा, पोखरापछि पुनः काठमाडौं फर्कने समूहका व्यवस्थापक बन्दी खनालले बताए। खनाल भन्छन्- 'नाटकमा राजनीतिमा हावी पुराने संस्कार एवं जनताको पीडा प्रस्तुत गरिएको छ।' जनतालाई जगाइराख्न यस्तो नाटक प्रदर्शन गर्दै हिंडेको खनालले बताए। अशेष मल्लको निर्देशन रहेको असमाप्त यात्रामा कलाकारहरू सविता लामा, शिरोमणि देवाडी, शान्ता थापा, परमेश्वरी केसी, रामहरि खड्का तथा सविन सिंह सहभागी छन्।

-बौद्ध कथामा आधारित नाटक 'जीवनदेखि जीवनसम्म' पुरानो बानेश्वरस्थित सम नाटकघरमा गत साउन १७ गतेदेखि हरेक साँझ पाँच बजे मञ्चन भैरहेको छ। सुनिल पोखरेलद्वारा निर्देशित उक्त नाटकमा निशा शर्मा, राजकुमार पुडासैनी, सरिता गिरी, सुरेश चन्द, अरुणा कार्कीसहित १७ जना कलाकारले अभिनय गरेका छन्। नाटक भदौ २८ गतेसम्म मञ्चन हुनेछ। यसबीच उक्त नाटकघरमा दाइका कलाकारहरूले कमलरी प्रथामा आधारित नाटक 'कमलरी' मञ्चन गर्दैछन्।

प्रतिभा-२ सांगीतिक कार्यक्रम

टोपराज शर्मा

सुरिलो स्वरमा गीत गाउन तथा राम्रो नाच नाच्न सक्ने क्षमता भएर पनि प्रतिभा प्रस्फुटन गर्ने उचित अवसर नपाएका कलाकारहरूका लागि बटवलको बागेश्वरी संगीतालयले 'प्रतिभा भाग-२ सांगीतिक कार्यक्रम' आयोजना गरेको छ। तीन चरणका प्रारम्भिक छनौटपछि अन्तिम छनौटमा परेकाहरूले भदौको दोस्रो सातामा हुने सांगीतिक कार्यक्रममा आफ्नो गायन तथा नृत्य प्रतिभा प्रस्तुत गर्नेछन्। रूपन्देही, पाप्पा, नवलपरासी, कपिलवस्तु, स्याङ्जा, अर्घाखाँची, बारा तथा पर्सा जिल्लाका १ सय ४ जना प्रतिभाले उक्त छनौटमा भाग लिएका थिए। गायनका लागि पुरुष र नृत्यका लागि महिला सहभागीहरूको बाहुल्य रहेको तथा उमेरको हकमा १३ वर्षे किशोरदेखि ४० नाघेका अधवैसेहरूसमेत सहभागी भएको पहिलो चरणको छनौटबाट गायनमा ८३ जना एवं नृत्यमा १८ जना छनौट

भएका छन्। दोस्रो चरणबाट गायनमा ६० जना र नृत्यमा १६ जना तथा तेस्रो चरणबाट गायनमा १६ जना र नृत्यमा १३ जना छनौट भएका छन्। अन्तिम छनौटमा परेका प्रतिभाहरूलाई संगीतालयमा निःशुल्क प्रशिक्षण दिनेछ। प्रतिभा-२ सांगीतिक कार्यक्रम भदौ १७ गते स्थानीय कान्ति सभागृहमा सम्पन्न हुनेछ।

सानो पर्दा

-नेपाल बानबाट प्रसारण हुने सांगीतिक प्रतिस्पर्धा 'मायाको डोरी' मा ६४ जना युवा-युवतीले प्रतिस्पर्धा गरिरहेका छन्। भदौको पहिलो हप्तादेखि प्रसारण प्रारम्भ हुने यो सांगीतिक प्रतिस्पर्धामा ३२ जना महिला तथा ३२ जना पुरुषले प्रतिस्पर्धा गर्दैछन्। उनीहरूको प्रतिस्पर्धाबाट एक जोडी नयाँ प्रतिभालाई विजेता घोषणा गरिनेछ। गायक सुम फेर्खलेले सञ्चालन गर्ने यो कार्यक्रममा दीपेशकिशोर भट्टराई तथा संगीतकार सुरेश अधिकारी निर्णायकका रूपमा रहेका छन्।

-इमेज च्यानलबाट प्रत्येक विहान ६ बजेदेखि ७ बजेसम्म प्रसारण हुने कार्यक्रम 'शुभविहानी' लाई ब्रेकफास्ट सोका रूपमा सञ्चालन गरिएको छ। राशिफल, स्वास्थ्य र व्यायाम तथा अन्य रोचक जानकारीहरू प्रसारण हुने यो कार्यक्रमको सञ्चालन सुरज, कृति, महिमा तथा रमेशले पालेपालो गर्छन्।

-कान्तिपुर टेलिभिजनबाट प्रसारण भैरहेको हास्यप्रधान टेलिश्रृंखला 'हाउसफुल' को प्रसारण टुंगिएको छ। ऋचा धिमिरे, आर्यन तथा ऋचा शर्माले मुख्य भूमिका निर्वाह गरेको यो श्रृंखला एक

वर्षसम्म प्रसारण गर्ने करार गरिएको थियो। श्रृंखलाले एक वर्ष पूरा गरेपछि यसका निर्देशक सुदर्शन थापाले यसलाई नलम्ब्याउने निर्णय गरेका हुन्। निदेशक थापाले आगामी दिनमा एउटा चलचित्रको निर्देशन गर्नुपर्ने भएपछि हाउसफुललाई टुड्याइएको बताइन्छ। -कान्तिपुर टेलिभिजनबाट नयाँ हास्यश्रृंखला 'घरबेटी वा' को प्रसारण प्रारम्भ भएको छ। साउनको दोस्रो सातादेखि प्रत्येक सोमवार राति साढे सात बजे प्रसारण हुने यो श्रृंखलामा नवराज आचार्य, लुनिमा तुलाधर, निशा अधिकारी, प्रियंका कार्की आदि कलाकारले प्रमुख भूमिका निर्वाह गरेका छन्। यसअघि कान्तिपुर टेलिभिजनबाट यही समयमा 'सन्तान थरी-थरीका' शीर्षकको श्रृंखला प्रसारण हुन्थ्यो।

ग्यालरी

-काठमाडौं विश्वविद्यालयको कला तथा डिजाइन विभागमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूद्वारा सिर्जना गरिएका चित्रकला तथा मूर्तिकलाको प्रदर्शनी पाटन औद्योगिक क्षेत्रस्थित सिंह आर्ट ग्यालरीमा सञ्चालन भैरहेको छ। सोमवार प्रारम्भ भएको उक्त प्रदर्शनी आइतबारसम्म जारी रहनेछ। प्रदर्शनीमा स्नातक तह दोस्रो वर्षमा अध्ययनरत ४० जना विद्यार्थीले बनाएका २० वटा मूर्तिकला, ८० वटा चित्रकला तथा मास्क प्रदर्शित छन्। -कलाकारहरू गौरव श्रेष्ठ, सुमन श्रेष्ठ, रमेश केसी तथा विनोद के. गुप्ताको संयुक्त चित्रकला प्रदर्शनी सोमवारदेखि दरवारमार्गस्थित द आर्ट सपमा सञ्चालन भैरहेको छ। 'अनन्त' शीर्षकको उक्त प्रदर्शनी भदौ ३ गतेसम्म जारी रहनेछ।

पोखरामा बृहत् शैक्षिक तथा पुस्तक प्रदर्शनी

शिव शर्मा

पोखरा- शैक्षिक परामर्श एवं शिक्षासम्बन्धी विविध जानकारी प्रदान गर्ने 'नेपाल शैक्षिक तथा पुस्तक प्रदर्शनी पोखरा- २०६३' गत आइतबार सम्पन्न भएको छ। आगन्तुकहरूलाई वैज्ञानिक एवं व्यावहारिक शिक्षा पद्धति, शैक्षिक परामर्श तथा जानकारीका प्रदान गर्न सफल यो प्रदर्शनी स्थानीय दीपेन्द्र सभागृहमा तीन दिनसम्म चलेको थियो। विद्यार्थीहरूलाई प्रतिस्पर्धात्मक शैक्षिक बजार एवं नूतन शैक्षिक प्रणालीमा आकर्षण गर्ने उद्देश्यले प्रदर्शनी आयोजित गरिएको आयोजक रलो बल एक्सपोजिसन एन्ड प्रदर्शनीमा विदेशमा अध्ययन गर्न चाहने विद्यार्थीहरूलाई निःशुल्क शैक्षिक परामर्श प्रदान गर्नुका साथै

सूचना प्रविधि शिक्षा, विभिन्न विद्याका पुस्तकहरूका बारेमा जानकारी प्रदान गरिएको थियो। प्रदर्शनी अवलोकन गर्न आएका युवायुवतीहरू पनि उच्च शिक्षाका बारेमा विभिन्न जानकारी पाउँदा दंग देखिन्थे। प्रदर्शनी अवलोकन गरेर फर्किएकी स्थानीय एक युवतीले साप्ताहिकसँग भनिन्- 'मोफसलमा पनि यस प्रकारका प्रदर्शनी बारम्बार भैरहे धेरै नयाँ कुरा जान्ने मौका मिले थियो।' ब्रिटिस काउन्सिल मुख्य प्रायोजक रहेको यो प्रदर्शनीमा ३५ वटाभन्दा बढी स्टल थिए। प्रवेश निःशुल्क भएकाले पनि अवलोकनकर्ताहरूको उल्लेख्य उपस्थिति रहेको प्रदर्शनीमा अमेरिका मलेसिया, भारत, नेपाल र वेलायतका शैक्षिक जानकारी तथा पुस्तकका विभिन्न स्टलहरू थिए। प्रदर्शनीमा २५ हजारभन्दा बढीको उपस्थिति रहेको आयोजकहरूले बताएका छन्।

शिखर म्यूजिक अपडेट

STATUTORY DIRECTIVE: SMOKING IS INJURIOUS TO HEALTH

साताको स्वर

विधेयक श्रेष्ठ

‘हेर न यो आँखामा मेरो’ कस्तो प्रकारको गीत हो ?
यो प्रेम प्रस्ताव गर्दै गाइएको रोमान्टिक गीत हो।
यो गीतको भाव कस्तो छ ?
एउटा युवकले आफूलाई मन परेकी युवतीलाई गीतमार्फत प्रेमप्रस्ताव राखेको छ। ऊ चाहन्छ- युवतीले पनि उसको प्रस्ताव स्वीकार गर्नु।
यो गीतको सिर्जना कसरी भयो ?
पहिले एउटा मिठो धुन तयार गरेर त्यसमा मैले गीत भई गएको। यसरी नै एक साताजतिमा यो गीत तयार गरे।
यसले तपाईंको एकल एल्बमलाई कस्तो उचाईमा पुऱ्याउँछ ?
श्रोताहरूले मन पराउनुभएको छ। म्यूजिक भिडियो पनि यही गीतको बनाइएको छ।
कस्तो बनेको छ म्यूजिक भिडियो ?
म्याजिक आई क्रिएसनले गीतको भावअनुसारकै म्यूजिक भिडियो सिर्जना गरेको छ।

- राष्ट्रव्यापी सांगीतिक प्रतिस्पर्धा ‘नेपाली तारा’ का उपविजेता धर्मेन्द्र सेवान पोखरामा सम्मानित भएका छन्। गत शनिवार आयोजित एक कार्यक्रममा मनको चौतारी साथी समूहले सेवानलाई ‘युवा पुरस्कार २०६२’ वाट सम्मानित गरेको हो। पोखरास्थित अन्नपूर्ण एफ.एम.का प्रबन्ध निर्देशक अर्जुनकुमार श्रेष्ठले पोखरेली प्रतिभा सेवानलाई पुरस्कारस्वरूप पाँच हजार रुपैयाँ तथा सम्मानपत्र प्रदान गरेका थिए।
- गायक तथा संगीतकार जीवन सागरको नयाँ गीतसंग्रह ‘द न्युज’ को विमोचन गत शुक्रबार सम्पन्न भएको छ। सांगीतिक समाचारको संगालोका रूपमा तयार पारिएको यो संग्रहको विमोचन तीन जना रंग पत्रकार तथा गायक सागरले संयुक्त रूपमा गरेका थिए। सातवटा गीतको यो संग्रहमा पप, लोक, आधुनिक तथा रिभिक्स गीतहरू सुन्न सकिन्छ।
- चेलेबेटी बेचबिखनको आरोपमा करिव डेढ महिनाअघि पक्राउ परेका लोकगायक राजेश लामालाई भ्रूपा जिल्ला अदालतले पुर्पक्षका लागि थुनामा राख्ने आदेश दिएको छ। नुवाकोटका लामा लोकगीतसंग्रह ‘पीपल छयाँले’ का गायक तथा प्रस्तुतकर्ता हुन्। लामासहित उनका साथी दावा लामालाई काँकरभिट्टास्थित नेपाल-भारत सिमानामा माइती नेपाल तथा इलाका प्रहरी कार्यालय काँकरभिट्टाको संयुक्त टोलीले युवती बेचन लगेको आशंकाका प्रकाउ गरिएको थियो। पक्राउ परेका गायक लामाले ‘पीपल छयाँले’ संग्रहका लागि शर्मिला गुरुङ, शिला आले, काशी विश्वकर्माजस्ता चर्चित लोकगायक-गायिकासँग गीत गाएका थिए।
- सांगीतिक समूह ‘द युनिटी’ का गायक ‘डा. ६९’ अर्थात सुदिन पोखरेल तथा ‘एड रे’ ले पहिलो पटक हडकडमा सांगीतिक कार्यक्रम प्रस्तुत

साउनको महिना श्रीमान्जलाई अँगालो :
गायिका सिन्धु मल्ल श्रीमान् सुदाम थापासँग

गरेका छन्। गत आइतबार यी दुई न्याप गायकले हडकडमा बसोबास गर्ने नेपालीहरूलाई मनोरञ्जन दिएका थिए। उनीहरूसँगै कार्यक्रममा भिडियो जक्की आसिफ शाह पनि सहभागी थिए। द युनिटीको आगामी संग्रहमा आफिसले पनि गीत गाउँदै छन्। उक्त कार्यक्रम हडकडस्थित मल्टिपल आर्ट एन्ड कल्चरले आयोजना गरेको हो।
- सांस्कृतिक कार्यक्रमका क्रममा नेपाली कलाकारहरूको एक समूह दुबई पुगेको छ। गायकहरू कान्ती आले, जोहेब मानन्धर, रामचन्द्र

काफ्ले, गायिका सिन्धु मल्ल, नायक सुशील क्षेत्री, नायिका विपना थापा तथा नन्दिता केसी, हास्यकलाकार तथा गायक नारद खतिवडाका साथै मोडल पूजा प्रधान उक्त सांस्कृतिक कार्यक्रममा सहभागी छन्। बिहीवार सम्पन्न ‘नेपाली नाइट’ शीर्षकको सांस्कृतिक कार्यक्रममा सहभागी हुन उनीहरू गत मंगलबार दुबई पुगेका थिए। दुबईस्थित दुई नेपाली रेस्टुराँले उक्त कार्यक्रम आयोजना गरेका हुन्।
- चाडपर्व प्रारम्भ भएपछि नयाँ-नयाँ नेपाली चलचित्र एकै पटक प्रदर्शन गरेर एकअर्कासँग जुधाएकै

सांगीतिक क्षेत्रमा पनि केही स्थापित गायकका गीतसंग्रहबीच अधोपित भिडन्त प्रारम्भ भएको छ। पछिल्लो समयमा सांगीतिक क्षेत्रका दुई स्थापित गायक रामकृष्ण ढकाल तथा नवीन के भट्टराईका साथै पोखराको सांगीतिक समूह ‘कन्दरा’को नयाँ संग्रह पनि बजारमा आएको छ। ढकालको ‘आगमन’, भट्टराईको ‘जिमेजर’ तथा कन्दराको ‘बपौ पछि’ एकैसाथ बजारमा आएपछि श्रोताहरूलाई फाइदा नै भएको छ। गायक भरत सिटौला तथा प्रमोद उपाध्याय पनि नयाँ संग्रह बजारमा ल्याउन तयार छन्। अर्कातिर निमा रुम्बा, बाबु बोगटी, उदेश श्रेष्ठ, दीपेशकिशोर भट्टराईजस्ता स्थापित गायकहरू पनि केही समयभित्रै नयाँ संग्रहमार्फत श्रोतामाझ आउँदैछन्। करिव दुई महिनाको अन्तरालमै एक दर्जनभन्दा बढी राम्रा गीतसंग्रह बजारमा आएपछि यसले क्यासेटको बजारलाई असर पुऱ्याउने विश्लेषकहरूको धारणा छ।
- पाटनमा सञ्चालन हुँदै आएको श्रृंखलाबद्ध सांगीतिक कार्यक्रम ‘शुभारम्भ: द म्यूजिक जर्नी’ यसपटक काठमाडौँस्थित रूसी सांस्कृतिक केन्द्रमा सम्पन्न भयो। गत शनिवार सम्पन्न यो भिन्न शैलीको सांगीतिक कार्यक्रममा आधा दर्जन गायकले दुई दर्जनभन्दा बढी पुराना आधुनिक गीत गाएर दर्शकहरूलाई मुग्ध पारे। कालभैरवले आयोजना गरेको यो कार्यक्रम महिनैपिच्छे सञ्चालन हुन्छ।

कार्यक्रममा पाँच सयदेखि पाँच हजार रुपैयाँसम्मको टिकट खरिद गर्नेहरूको उद्देश्य गायक ढकालका सुमधुर गीत-संगीत सुन्न त थियो नै, यसबाहेक उनीहरू क्यान्सररोगीलाई सहयोग गर्नसमेत तत्पर देखिएका थिए। ‘बिहान उठ्नेबित्तिकै हिमाल देख पाइयोस्’ वाट प्रारम्भ भएको उक्त एकल गायन कार्यक्रममा गायक ढकालले आफ्ना डेढ दर्जन लोकप्रिय गीत प्रस्तुत गरे। एकल गायन कार्यक्रममा गायक ढकालको आठौँ गीतसंग्रह ‘आगमन’ को विमोचन बरिष्ठ संगीतकार अम्बर गुरुङको हातबाट गराए। उक्त संग्रहको विक्रीबाट आएको रकमको केही अंश भक्तपुर क्यान्सर अस्पताललाई प्रदान गर्ने घोषणा पनि गायक ढकालले कार्यक्रमस्थलबाटै गरेका थिए। कार्यक्रममा गायक ढकालले आफ्ना नयाँ तथा पुराना गीत गाउने क्रममा आफ्नो सांगीतिक जीवनका उकाली-ओरालीहरू पनि वर्णन गरेका थिए। यसबाहेक उनले प्रस्तुत गरेका सबै गीतका रचनाकार तथा संगीतकारको नाम उल्लेख गर्न पनि छुटाएनन्।
- पप गायक मोहन भुसाललाई अमेरिकी आप्रवासी चिट्ठा अर्थात डिभी परेको छ। सबै प्रक्रिया पूरा भए आफू अमेरिका जाने कुरा गायक भुसालले बताएका छन्। उनी अहिले डिभीको सेकेन्ड लेटरको प्रतीक्षामा छन्।
- पहिलो संग्रह ‘मोड’ वाट चर्चामा आएका पप गायक भरत सिटौलाले दोस्रो गीतसंग्रह ‘म अनि तिमी’ तयार पारेका छन्। चाँडै नै यो संग्रह बजारमा आउनेछ।
- पोखराको सांगीतिक समूह डिमर्चा अहिले आफ्नो चौथो गीतसंग्रहको तयारीमा छ। यसअघि ‘खैलाबैला’, ‘हुन्द्रे’ तथा ‘एक दुई तीन भन्दिने हो’ जस्ता गीतसंग्रह बजारमा ल्याइसकेको यो समूहको चौथो संग्रहका गीतहरू रेकर्डिङ भैसकेका छन्।
- कुनै बेला सांगीतिक समूहका लागि उर्वर भूमि रहेको पोखरामा विगत केही वर्षदेखि नयाँ सांगीतिक समूह स्थापना गर्ने क्रम केही सुस्त छ। यद्यपि भर्खरै मात्र पोखराका चार जना उत्साही युवाहरू मिलेर ‘तन्त्र’ शीर्षकको एउटा सांगीतिक समूह स्थापना गरेका छन्। समूहको गायन तथा गिटारमा दिनेश सुनार छन् भने दीपराज पनि गायकका रूपमा सहभागी छन्। दीपक, विकास तथा अनिल भने क्रमशः बास गिटार, ड्रम तथा गिटारिस्टका रूपमा सक्रिय छन्। समूहका मुख्य गायक दिनेश स्थानीय महेन्द्रपुलस्थित सिल्क रोड रेस्टुराँमा अतिथि गायकका रूपमा साताको एक पटक प्रस्तुत भैरहेका छन्। समूहले भर्खरै मात्र एउटा गीतसंग्रह पनि तयार पारेको छ, जुन चाँडै श्रोतामाझ आउने गायक दिनेश सुनारले बताए।

नजिकबाट

रामचन्द्र काफ्ले

जन्म मिति	: २०३६ कात्तिक १२
जन्म स्थान	: भेडावारी, नवलपरासी
घरमा बोलाउने नाम	: रामु
रुचि	: गाउने-बजाउने
गायन क्षेत्रमा प्रवेश	: २०५३ देखि
पहिलो एल्बम	: गामवेसी
पहिलो गीत	: हितैको माया भेटियो बाटैमा
पहिलो कन्सर्ट	: सानै छँदा स्कुलको प्राङ्गणमा
पहिलो पटक बजाएको बाजा	: हार्मोनियम
पहिलो म्यूजिक भिडियो	: माथीलगाई पन्यो देउराली डाँडा (जुन अहिलेसम्म रिलिज भएको छैन)
मनपर्ने परिकार	: दाल, भात, तरकारी
सबैभन्दा खुसीको क्षण	: धेरै छन्
मनपर्ने संगीतकर्मी	: भक्तराज, उदितनारायण, सोनु निगम
मनपर्ने रंग	: कालो
मनपर्ने पहिरन	: टिसर्ट, सर्ट, पाइन्ट
मनपर्ने स्थान	: पोखरा
मनपर्ने सवारी साधन	: वीएमडब्ल्यू कार (के गर्नु आफ्नो छैन)
राम्रो देखिन के गर्नुहुन्छ	: दिनहुँ नुहाउँछु, व्यायाम गर्छु
पहिलो सफल एल्बम	: मनकी रानी
पहिलो फोटोसेसन	: क्याम्पसमा पढ्दा राजेन्द्र पाण्डेसँग
पहिलो प्रेम	: भएकै छैन
पहिलो डेटिड	: प्रेमिका नै छैन, कोसँग जाने ?
पहिलो चुम्बन	: भन्नै लाज लाग्छ
मनपर्ने खेल	: फुटबल
गायक नहुनुभएको भए	: डाक्टर बन्थे होला
फुर्सदमा	: पत्रपत्रिका पढ्ने र गीत सुन्ने
कतिबटा गीत गाउनुभयो	: आठ सयभन्दा बढी।

- २०४५ सालमा पहिलो पटक एकल गायन कार्यक्रम ‘ढकाल सुमधुर साँझ’ आयोजना गरेर सांगीतिक क्षेत्रमा उदाएका गायक रामकृष्ण ढकाल गत शनिवार तेस्रो पटक एकल गायन कार्यक्रममा प्रस्तुत हुँदा उनको उद्देश्य पैसा कमाउनु थिएन। भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालको भवन निर्माण गर्नका लागि सहयोग जुटाउन रोटी इन्टरनेसनलले आयोजना गरेको ‘रामकृष्ण ढकालको आगमन’ कार्यक्रममा गायक ढकाल निःशुल्क रूपमा सहभागी भएका थिए। नयाँबानेश्वरस्थित अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्रमा सम्पन्न उक्त

कार्यक्रममा पाँच सयदेखि पाँच हजार रुपैयाँसम्मको टिकट खरिद गर्नेहरूको उद्देश्य गायक ढकालका सुमधुर गीत-संगीत सुन्न त थियो नै, यसबाहेक उनीहरू क्यान्सररोगीलाई सहयोग गर्नसमेत तत्पर देखिएका थिए। ‘बिहान उठ्नेबित्तिकै हिमाल देख पाइयोस्’ वाट प्रारम्भ भएको उक्त एकल गायन कार्यक्रममा गायक ढकालले आफ्ना डेढ दर्जन लोकप्रिय गीत प्रस्तुत गरे। एकल गायन कार्यक्रममा गायक ढकालको आठौँ गीतसंग्रह ‘आगमन’ को विमोचन बरिष्ठ संगीतकार अम्बर गुरुङको हातबाट गराए। उक्त संग्रहको विक्रीबाट आएको रकमको केही अंश भक्तपुर क्यान्सर अस्पताललाई प्रदान गर्ने घोषणा पनि गायक ढकालले कार्यक्रमस्थलबाटै गरेका थिए। कार्यक्रममा गायक ढकालले आफ्ना नयाँ तथा पुराना गीत गाउने क्रममा आफ्नो सांगीतिक जीवनका उकाली-ओरालीहरू पनि वर्णन गरेका थिए। यसबाहेक उनले प्रस्तुत गरेका सबै गीतका रचनाकार तथा संगीतकारको नाम उल्लेख गर्न पनि छुटाएनन्।
- पप गायक मोहन भुसाललाई अमेरिकी आप्रवासी चिट्ठा अर्थात डिभी परेको छ। सबै प्रक्रिया पूरा भए आफू अमेरिका जाने कुरा गायक भुसालले बताएका छन्। उनी अहिले डिभीको सेकेन्ड लेटरको प्रतीक्षामा छन्।
- पहिलो संग्रह ‘मोड’ वाट चर्चामा आएका पप गायक भरत सिटौलाले दोस्रो गीतसंग्रह ‘म अनि तिमी’ तयार पारेका छन्। चाँडै नै यो संग्रह बजारमा आउनेछ।
- पोखराको सांगीतिक समूह डिमर्चा अहिले आफ्नो चौथो गीतसंग्रहको तयारीमा छ। यसअघि ‘खैलाबैला’, ‘हुन्द्रे’ तथा ‘एक दुई तीन भन्दिने हो’ जस्ता गीतसंग्रह बजारमा ल्याइसकेको यो समूहको चौथो संग्रहका गीतहरू रेकर्डिङ भैसकेका छन्।
- कुनै बेला सांगीतिक समूहका लागि उर्वर भूमि रहेको पोखरामा विगत केही वर्षदेखि नयाँ सांगीतिक समूह स्थापना गर्ने क्रम केही सुस्त छ। यद्यपि भर्खरै मात्र पोखराका चार जना उत्साही युवाहरू मिलेर ‘तन्त्र’ शीर्षकको एउटा सांगीतिक समूह स्थापना गरेका छन्। समूहको गायन तथा गिटारमा दिनेश सुनार छन् भने दीपराज पनि गायकका रूपमा सहभागी छन्। दीपक, विकास तथा अनिल भने क्रमशः बास गिटार, ड्रम तथा गिटारिस्टका रूपमा सक्रिय छन्। समूहका मुख्य गायक दिनेश स्थानीय महेन्द्रपुलस्थित सिल्क रोड रेस्टुराँमा अतिथि गायकका रूपमा साताको एक पटक प्रस्तुत भैरहेका छन्। समूहले भर्खरै मात्र एउटा गीतसंग्रह पनि तयार पारेको छ, जुन चाँडै श्रोतामाझ आउने गायक दिनेश सुनारले बताए।

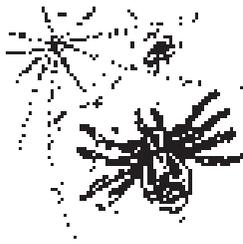
लाइभ शो

- पुतलीसडकस्थित काठमाडौँ प्लाजाको पाँचौँ तलाको राजघराना रेस्टुराँ गायन तथा नृत्यका लागि लोकप्रिय छ। साँझ सात बजेदेखि यो रेस्टुराँमा एक जना गायक तथा एक जना गायिकाले लाइभ ब्यान्डसंगी गीत-संगीत प्रस्तुत गर्छन्। यहाँ पाहुनाको अनुरोधमा हिन्दी तथा नेपाली गीत प्रस्तुत गरिन्छ। राति नौ बजेपछि भने त्यही स्थानमा एकल तथा युगल नृत्यको कार्यक्रम प्रारम्भ हुन्छ।

ज्ञान विज्ञान

आफ्नै जालमा माकुरो

माकुरो पनि कहीं आफ्नै जालमा फस्न सक्छ? भट्ट सुन्दा पत्याउन गाह्रो लागे पनि वास्तवमा यो सही हो। माकुरोले आफ्नो जालमा स-साना कीरा र फिंगाहरूलाई फसाएर खाएको हामीले देखेको हुँदा सो कुरा पत्याउन मुस्किल परे पनि सत्य यही हो। माकुरो अर्थात्पोडा समुदायसँग सम्बन्धित जीव हो। तर माकुराले सावधानी नअपनाउने हो भने माकुरो आफ्नै

जालमा फस्न सक्छ। माकुरो आफूले बुनेको जालमा हिँड्दा यसले सावधानी अपनाइरहेको हुन्छ। माकुरोलाई कुन धागोमा हिँड्दा

टाँसिन्छ र कुनमा टाँसिँदैन भन्ने कुराको राम्रो ज्ञान हुन्छ। माकुराले सिकार पक्रनका लागि जाल बुनेको हुन्छ। जसका लागि यसले टाँसिने धागो उत्पादन गर्छ। सँगसँगै यसले आफ्नो जाललाई बलियो बनाउन र आफू हिँड्नका लागि नटाँसिने खालको धागो उत्पादन गरेको हुन्छ। जब जालमा कीरा-फट्याइया फस्छन् तब माकुरो नटाँसिने धागोबाट हिँडेर सिकारलाई पक्रन्छ। यसको स्पर्श क्षमता धेरै हुन्छ, जसले गर्दा टाँसिने र नटाँसिने धागो सजिलै चिन्न सक्छ।

वस्तुलाई अदृश्य पार्न सकिन्छ

वस्तुमा पर्ने किरण वा अन्य कुनै पनि प्रकारको विकिरणलाई बड्याउन सक्ने नयाँ पदार्थले वस्तुलाई अदृश्य बनाउन सकिने अनुसन्धानकर्ताहरूले जनाएका छन्। अनुसन्धानकर्ताहरूको दुई बेग्लाबेग्लै समूहले वस्तुलाई पूर्णतः छोप्ने आवरण र त्यसलाई प्रकाश, इन्फ्रारेड, माइक्रोवेभ आदि पर्वबाट जोगाउने 'परिवर्तनीय पदार्थ' (मेटाम्याट्रियल्स) लाई प्रयोग गर्ने प्रविधिसम्बन्धी सिद्धान्त प्रतिपादन गरेका छन्। तीन अनुसन्धानकर्ताहरूको कामले 'स्टार ट्रेक' नामक चर्चित विज्ञान कथामा अन्तरिक्षलाई अदृश्य पार्न प्रयोग गरिने यन्त्रको वर्णनजस्ता कुरा यथार्थमा परिणत हुन सक्ने देखाएको छ, तर यो सिद्धान्त अमेरिकाको आधुनिक 'स्टिलथ' बमवर्षक विमानलाई राडारबाट अदृश्य बनाउने सिद्धान्तभन्दा फरक रहेको बताइन्छ।

आँखा र मुटु

आँखामा आएको परिवर्तनबाट मुटुको अवस्था थाहा पाउन सकिने कुरा अस्ट्रेलियाको सिड्नी विश्वविद्यालयले गरिएको एक अध्ययनले देखाएको छ। ४९ वर्ष उमेरका ३ हजार ६ सय महिला तथा पुरुषमा गरेको अध्ययनले उक्त निष्कर्ष निकालेको हो। आँखामा देखा पर्ने रगतको

मात्रा विश्लेषणबाट मानिसमा हृदयरोग भए-नभएको पत्ता लगाउन सकिन्छ। साढे नौ वर्षको अध्ययन अवधिमा ७८ महिला र १ सय १४ पुरुषको मृत्यु भएको थियो। यसरी मृत्यु हुनेमा आँखाको मुख्य धमनी र शिरा ठूलो पाइएको थियो। आँखाको धमनी र शिरा ठूलो भएमा आँखा रातो देखिने 'हर्ट' जर्नलको पछिल्लो अंकमा उल्लेख छ।

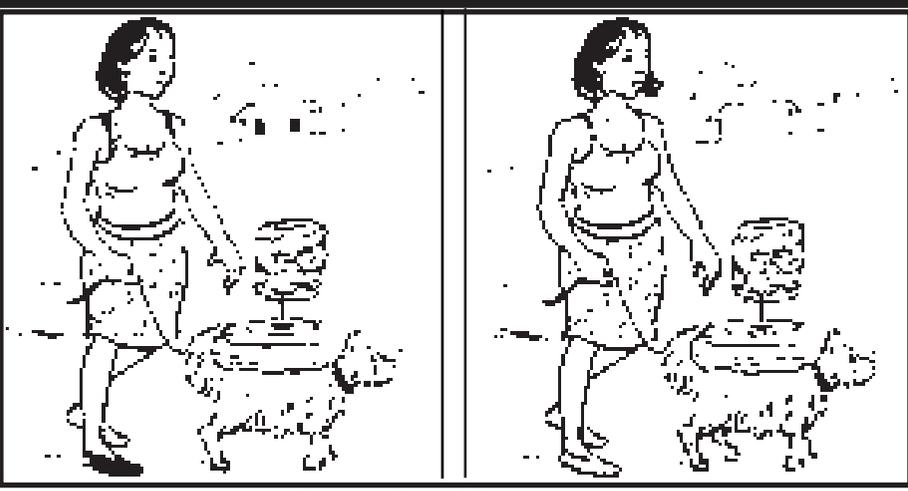
चीन अन्तरिक्षमा

अन्तर्राष्ट्रिय सहयोगसहित चन्द्रमा र मंगलग्रहमा ध्यान केन्द्रित गर्दै चीनले आगामी पाँच वर्षभित्र अन्तरिक्षको गहन अध्ययनका लागि योजना बनाएको छ। चिनियाँ अन्तरिक्ष एजेन्सीका वरिष्ठ अधिकारी सुन लाइयानले चीनले चन्द्रमाको स्रोतहरूको वितरण र उपयोगका साथै ग्रह विज्ञानको विशेष गरेर पृथ्वी चन्द्रमा प्रणालीको अध्ययन गर्ने बताएका छन्। उक्त अनुसन्धानअन्तर्गत खगोलशास्त्र र सौर्य विज्ञान, अन्तरिक्ष विज्ञान र सौर्य प्रणालीको अध्ययन तथा सूक्ष्म गुरुत्व विज्ञान र अन्तरिक्ष जीव विज्ञान समेटिएका छन्।

जन्मदिनको शुभकामना

सराना बडाल २०६२ साउन २६	अनिस लिम्बू २०५९ साउन २६	प्रज्ञान न्यौपाने २०५७ साउन २६	बिनिता भण्डारी २०५७ साउन २६
रजनी श्रेष्ठ २०५३ साउन २८	विनोद आचार्य २०६२ साउन २८	अरुण सेटाई २०५२ साउन २९	निश्चल श्रेष्ठ २०६१ साउन २९
कञ्चन घिमिरे २०५४ साउन ३०	सुशान्त सुवाल २०५४ साउन ३१	प्रमेश पाठक २०५९ साउन ३१	कृषा बज्राचार्य २०५७ साउन ३१
विशेष राजभण्डारी २०६० साउन ३२	जेनिसा गुरुड २०५७ भदौ १	लेविस्का थापा २०६२ भदौ १	बिनिश भट्टराई २०६२ साउन २८
अभिषेक बन्जारा २०६१ साउन ३१	शुभम प्र. रौनियार २०५८ साउन २७	तनुजा ओफ्फा २०६२ साउन २९	आयुष अधिकारी २०६० साउन ३१

तल दिइएको चित्रमा ६ वटा फरक छुट्याउ

। तलमा 'तल' २६ 'दिइ' कुराकेके 'तल'क 'तल' - कुरा

जन्मदिनको शुभकामना

नाम : .....

जन्म मिति : .....

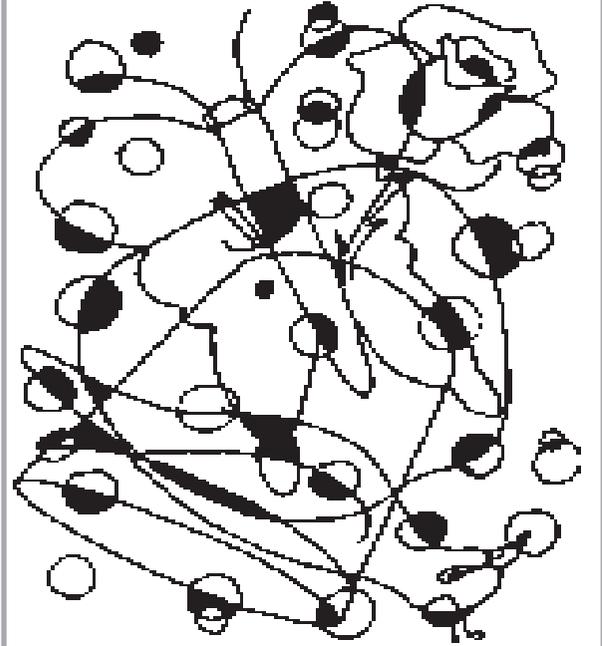
स्कूल : .....

ठेगाना : .....

तस्बिर र विवरण दुई साताअगाडि आइपुग्नुपर्नेछ।

श्री गर्ज ड्याम जलविद्युत् योजनाको लागत २२ अर्ब डलर छ। उक्त परियोजनाको बाँध ७ हजार ६ सय फिट अग्लो छ। यसबाट वार्षिक ८४ दशमलव ७ अर्ब किलोवाट विद्युत् निर्माण थालिएको उक्त उत्पादन हुनेछ।

तल दिइएको चित्रमा कति समानहरू लुकेका छन् ?

। तलमा 'तल' २६ 'दिइ' कुराकेके 'तल'क 'तल' - कुरा

शब्दहरू खोज

ह	द	ये	श	र	स	फा	शु	कृ
ध	आ	म	कृ	वृ	ट	रा	न	ष्ण
म	म्या	न	ष्ण	ह	ड	म	तृ	का
ग्या	गो	पा	ल	स्प	दि	का	न	न्टे
री	रु	ह	रे	टं	ले	ना	र	न
लि	ण	न	य	क	न्द्र	रु	ण	स
अ	गु	प्र	भु	ए	री	हे	न	मं
मि	ए	न	सू	ख	पू	र	दी	ग
क	नि	ला	र्य	लु	इ	ख	ड	ग

माथि दिइएका अक्षरहरूमा नेपालका आठ वर्तमान मन्त्रीका पहिलो नाम लुकेका छन्। ती नामहरू सायद तिमिले पनि सुनेको हुनुपर्छ। के तिमि ती नामहरू खोज्न सक्छौ ?

साप्ताहिक अंकजाल प्रतियोगिता-७८

१. सँगै दिइएको १६ वटा कोठाहरूमा ७७ देखि ९२ सम्मका अंकहरू नदोहोरिने गरी यसरी भर, जसबाट तिनीहरूको योगफल ठाडो, तेषो, छुट्टै जसरी जोड्दा पनि ३३८ होस्।

२. अंकजाल साप्ताहिकको कार्यालयमा प्रकाशित भएको मितिले दुई साताभित्र पठाइसक्नुपर्नेछ।

३. विजेतालाई २ सय रुपैयाँ पुरस्कार दिइनेछ।

नाम : .....

स्कूल : .....

ठेगाना : .....

अंकजाल ७४ मा सहभागीहरूको संख्या : २६५

गोलाप्रथाबाट विजेता : खगेन्द्र नेपाल, कक्षा ६, सनराइज स्कूल, इटहरी, सुनसरी

लाङ्गेको फिर्ती : एथलेटिक्समा ठूलो धक्का

साप्ताहिक समाचार

काठमाडौं- राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् अहिले श्रीलंकामा भदौ २ गतेदेखि आयोजना हुने १० औं दक्षिण एसियाली खेलकुद प्रतियोगिता (साग) को तयारीमा व्यस्त छ। राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्को परिसर र यो निकायसँग प्रत्यक्ष वा परोक्ष सम्बन्ध राख्ने सबै निकाय अहिले त्यत्तिकै व्यस्त छन्। सबैलाई १० औं सागको मौका छोपेर श्रीलंका जान पाउने आशा छ, जान पाउनेहरूको मुहारमा चमक देखिन्छ, जान नपाउनेहरू अन्तिम प्रयास गरिरहेका भेटिन्छन्। कसैसँग सफलता पाउने चाहना छ भने कसैसँग कहाँ-कहाँ घुम्ने भन्ने योजना छ। आखिर दक्षिण एसियाको ओलम्पिकमा

नेपालीहरू दक्षिण एसियाली मानसिकतासहित आ-आफ्नो स्वार्थ बोकेर श्रीलंका जाइन्छन्।

नेपालको खेलकुद वृत्त साग खेलकुदको रमभूमिमा लाग्दा-नलाग्दै जर्मन सरकारको सहयोगमा सञ्चालन भएको जर्मन एथलेटिक्स विकास परियोजनाका निर्देशक गुन्टर लाङ्गे अकस्मात् आफ्नो देश फर्किए। उनी दक्षिण एसियाली खेलकुद प्रतियोगितामा जान नपाएर आफ्नो देश फर्किएका होइनन्। एथलेटिक्सका केही पदाधिकारीले गलत नियत राखेर उनका बारेमा अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा प्रचार गरेपछि जर्मन सरकारले उनलाई फिर्ता बोलाएको हो।

माल पाएर चाल नपाउने राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् तथा कुराेट

संस्कृतिका आधारमा एथलेटिक्सको विकास हुने मानसिकता बोकेका पदाधिकारीहरूको चालका कारण गुन्टर लाङ्गे निराश हुँदै फर्किएका हुन्। उनको फिर्तामा बाहिर बसेर कागजी रूपमा एथलेटिक्सको रणनीति तयार गर्ने एथलेटिक्स संघलाई ठूलो फाइदा भएको छ, तर गुन्टरको प्रत्यक्ष निगरानीमा वैज्ञानिक अवधारणा अंगाल्दै आएको नेपाली खेलकुदले भने सागको पूर्वसन्ध्यामा ठूलो क्षतिको सामना गर्नुपरेको छ।

अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा सधैं फितलो प्रदर्शन गर्दै आएको नेपाली एथलेटिक्सले जर्मन परियोजना आएपछि केही सुधार भैरहेको आभास दिएको थियो, जसको एउटा उदाहरणमा निर्मला भारती देखा परेकी थिइन्। यो परियोजनाले एथलेटिक्सका साथै अन्य खेलका खेलाडीहरूलाई प्रत्यक्ष रूपमा फाइदा पुऱ्याए पनि उनलाई उदाहरणका रूपमा मात्र प्रस्तुत गरिएको हो, किनकि भारतीयले विगतका वर्षमा पाउँदै आएको सामान्य सफलतालाई गत वर्ष एकै पटक उचाइमा पुऱ्याउँदै ७ नयाँ राष्ट्रिय कीर्तिमान कायम गर्नुका साथै जर्मनीमा आयोजना भएको म्याराथन प्रतियोगितामा छैटौं स्थान प्राप्त गरेकी थिइन्। यो सफलता नेपाली एथलेटिक्सले पछिल्लो ५० वर्षमा पाएको सबैभन्दा ठूलो सफलता हो।

सन् २००३ मा नेपालको खेलकुदलाई वैज्ञानिक ढंगले प्रशिक्षण गराउने सोचाइका साथ जर्मन सरकारको सहयोग आएको यो परियोजनाले नेपाली खेलकुदलाई सन् २००७ सम्म हेर्ने लक्ष्य राखेको थियो। एथलेटिक्सका लागि विश्वकै चर्चित विशेषज्ञका रूपमा रहेका लाङ्गेले नेपालको अन्य खेलका खेलाडीदेखि प्रशिक्षकहरूलाई समेत विश्वमा देखा परेको नवीनतम प्रशिक्षणको शैलीमा प्रशिक्षित गरेका थिए। लाङ्गे नेपालको खेलकुदमा रहेको पुरातन

शैलीको प्रशिक्षण प्रणालीमा परिवर्तन गर्दै खेलाडीहरूको व्यक्तिगत क्षमता विकासमा केन्द्रित थिए।

उनको उपस्थितिले राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्बाट मान्यता पाएको एथलेटिक्स संघले खेलाडीहरूको क्षमता विकास गर्नुका साथै अन्य खेलका प्रशिक्षकहरूको क्षमतामा वृद्धि गर्न थालेपछि सरकारी मान्यता नपाएको एथलेटिक्स संघले लाङ्गेको अभियानलाई विफल बनाउन अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा पत्राचार गरेको थियो। उक्त पत्रमा लाङ्गेले गैरकानुनी रूपमा स्थापना भएको एथलेटिक्स संघसँग साभेदारी गर्दै प्रशिक्षण गराइरहेका छन् भन्ने आक्षेप लगाएको बताइन्छ। इमेलमार्फत भएको उक्त पत्राचारका कारण जर्मन सरकारले नेपालको खेलकुद विकासमा गलत निकायलाई सहयोग गरेको महसूस गरेर राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्सँग सल्लाह पनि गरेको थियो, तर राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्बाट सन्तोषजनक जवाफ आउन नसकेपछि परियोजनाका साथै लाङ्गे पनि स्वदेश फर्किएका हुन्।

१० औं सागको पूर्वसन्ध्यामा भएको यो घटनालाई राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्ले हलुका रूपमा लिएको छ। यदि एथलेटिक्स संघको नामबाट कसैले पत्राचार गरेको हो भने त्यो व्यक्तिमाथि किन कारवाही हुन सकेको छैन ? के एथलेटिक्स संघ राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्भन्दा माथिको निकाय हो ? नेपाली खेलकुदको विकास नचाहने मानिसहरू सम्बन्धित खेलको पदाधिकारी भएर कसरी हालीमहाली चलाइरहेका छन् ? यस्ता अनेकौं प्रश्न अहिले नेपाली खेलकुद क्षेत्रमा उठेको छ तर राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् अहिले यसको खोजी गर्ने मनस्थितिमै छैन, किनकि उसको पहिलो प्राथमिकता भनेको १० औं साग हो। अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्को पहुँच फितलो छ भन्ने कुरालाई लाङ्गेको फिर्तिले पनि प्रमाणित गरेको छ।

खेलकुदमा लोकतन्त्रको प्रयोग

साप्ताहिक समाचार

नेपाली लोकतान्त्रिक आन्दोलनमा दसौं दक्षिण एसियाली खेलकुद (साग) ले नयाँ आयाम थप्नेछ। दक्षिण एसियाली राष्ट्रको सर्वोच्च खेल प्रतियोगिता श्रीलंकाको राजधानी कोलम्बोमा भदौ २ गतेदेखि सुरु हुँदैछ। त्यसमा सफल नेपाली खेलाडीले पदक थाप्दा नयाँ 'नेपाली स्पार्टस एन्थिम' बज्नेछ, जसले पुरानो राष्ट्रिय गानलाई विस्थापित गर्नेछ। दुर्गालाल श्रेष्ठको शब्द तथा न्ह्यू बज्राचार्यको संगीतमा निर्माण भएको 'मेरो देश नेपाल' खेलकुद गान राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्ले भव्य कार्यक्रमबीच लोकार्पण गरेको छ। लोकार्पण गर्दा कोही एकै थिएनन्, जनआन्दोलन-२ मा भाग लिएका सबै दलका नेता थिए।

राष्ट्रिय परिषद्का सदस्य-सचिव जीवनराम श्रेष्ठका अनुसार नयाँ गान पनि नयाँ नेपाल सुहाउँदो छ। अब यसले कुनै खास एक परिवारको गुणगान गर्ने परिपाटी तोड्नेछ। यो सबै खेलाडीको गलामा टपक्क बस्ने खालको पनि छ। खेलकुद गानसँगै खेलकुद गीत पनि लोकार्पण गरिएको थियो। नयाँ खेलकुद गीतले भन्छ- 'हामी खेलाडी हौं, हाम्रो देश नेपाल।'

राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्ले आफ्नो नयाँ लोगो पनि सार्वजनिक गरेको छ। दसौं सागमा यही लोगो प्रयोग हुनेछ। प्रतियोगिताका बेला नेपाल ओलम्पिक कमिटीको लोगो पनि यही हुनेछ। कमिटीले पछि आफ्नो नयाँ लोगो बनाउनेछ। नयाँ लोगोमा नेपाली झन्डा र खेलाडी नेपालको नक्साको पृष्ठभूमिमा छन्। यसले पनि राजतन्त्रको प्रतीक रहेको पुरानो श्रीपेचअंकित लोगोलाई विस्थापित गर्नेछ। कलाकार देवलाल मोक्तानले नयाँ लोगो निर्माण गरेका हुन्। लोगोका लागि खुला प्रतिस्पर्धा गरिएको थियो।

राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्ले सबै राजनैतिक पार्टीका नेताको हातबाट टीका र फूलमाला लगाएर सागमा सहभागी खेलाडीलाई ऐतिहासिक विदाइ पनि गरेको छ। यस्तो खाले विदाइ अहिलेसम्म नेपाली खेलकुद इतिहासमा यसअघि कहिल्यै भएको थिएन।

खेलकुद गान, गीत र लोगोको लोकार्पणसँगै राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्ले खेलाडी भत्ता पनि बढाएको छ भने पदक विजेता खेलाडीले पाउने पुरस्कार राशि पनि बढाउने प्रस्ताव गरेको छ। सागमा सहभागी हुने खेलाडीको दैनिक भत्ता ८ डलरबाट बढाएर अब २० डलर पुऱ्याइएको छ।

यस्तै पदक विजेतामध्ये स्वर्णलाई २ लाख, रजतलाई १ लाख २५ हजार तथा कांस्यलाई ६५ हजार रुपैयाँ पुरस्कारस्वरूप प्रदान गर्ने प्रस्ताव छ। टिम खेलमा स्वर्ण जित्ने प्रत्येकले १ लाख, रजत जित्ने ६५ हजार तथा कांस्य जित्ने ४० हजार रुपैयाँ प्रदान गर्ने नयाँ प्रस्ताव छ।

एसियाली खेलकुदमा स्वर्ण, रजत तथा कांस्य जित्नेका लागि क्रमशः ६ लाख, ३ लाख ७५ हजार र १ लाख ८० हजार रुपैयाँ पुरस्कारको प्रस्ताव राखिएको छ। त्यस्तै ओलम्पिकमा पदक विजेतामध्ये स्वर्णका लागि १६ लाख, रजतका लागि १२ लाख तथा कांस्यका लागि ८ लाख रुपैयाँ पुरस्कारको प्रस्ताव गरिएको छ।

ओलम्पिकमा स्वर्ण जित्ने खेलाडीले अधिकतमस्तरको स्थायी जागिर, कार तथा ३५ लाख रुपैयाँसम्मको आवास सुविधा पनि पाउनेछन्। त्यस्तै एसियाली खेलमा स्वर्ण जित्नेले अधिकतमस्तरको स्थायी जागिर, मोटरसाइकल तथा १५ लाख रुपैयाँसम्मको आवास सुविधा पाउनेछ।

लागूऔषधमुक्त युवाहरु फुटबलमा

कमल रिमाल/पोषराज शर्मा
विराटनगर- एचआईभी र एड्सविरुद्ध जनचेतनामूलक फुटबल प्रतियोगिताको आयोजनापछि पूर्वाञ्चल तथा मध्यपश्चिमाञ्चलका पूर्व दूव्यसनीहरू अहिले उत्साहित छन्। लागूऔषध मुक्त रहौं, एचआईभी र एड्सविरुद्ध चेतना फैलाऔं जस्ता नाराहरू लिएर खेलमार्फत सन्देश फैलाउन निस्किएका युवाहरूको मैत्रीपूर्ण प्रतियोगिताको स्वागत सबै पक्षबाट भएको थियो। यो तस्वीर विराटनगरमा भएको प्रतियोगिता विजेता धरान रिकभरिड ग्रुप तथा बुटवलका पूर्व दूव्यसनीहरूको विजेता फुटबल टिमको हो।

राष्ट्रिय क्रिकेट टिमको चुनौती

शरद धिताल

पछिल्ला वर्षहरू नेपाली क्रिकेटका लागि सुखद रहे, अर्थात् गएका वर्षहरूमा नेपालले धेरै अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगिताहरू जितेर देखायो। नेपालले क्रिकेटमा यति छोटो समयमै यति धेरै सफलता हात पार्ने कल्पना कमैले गरेका थिए, यद्यपि यो सफलताको सँचीमा अझै पनि एउटा उपाधिको कमी छ, एसीसी टुफी।

एसीसी टुफी गैर टेस्ट मान्यताप्राप्त एसियाली राष्ट्रवीच हुने सर्वाधिक ठूलो प्रतियोगिता हो, बढी महत्त्वको प्रतियोगिता हो। यही चुनौतीसँग आत्मसात् गर्न नेपाली राष्ट्रिय क्रिकेट टिम अहिले पाकिस्तानमा छ।

पाकिस्तानमा नेपाली टिमले अभ्यास खेलमा सहभागिता जनाउनेछ र त्यसपछि मलेसियातर्फ लाग्नेछ। मलेसियाली राजधानी क्वालालम्परमा अगस्त १४ देखि २६ सम्म छैटौं संस्करणको एसीसी टुफी क्रिकेट प्रतियोगिता हुँदैछ। बंगलादेशले टेस्ट मान्यता पाएयता एसीसी टुफीमा युईको वचस्व रहँदै आएको छ।

विश्वकपको समेत अनुभव बटुलिसकेको युईले पछिल्ला तीन एसीसी टुफी जितेर ह्याट्रिक गरेको छ। उसले सन् २००० मा हडकड,

सन् २००२ मा नेपाल तथा सन् २००४ मा ओमानलाई फाइनलमा हराएर उपाधि जितेको थियो। यसपटक पनि युई सबैभन्दा बलियो टिम मानिँदैछ। अहिलेसम्म नेपालको सर्वाधिक राम्रो प्रदर्शन सन् २००२ को संस्करणमा फाइनलसम्म पुग्नो हो। पछिल्लो पटक नेपाल क्वाटरफाइनलबाट बाहिरिएको थियो। एसीसी टुफी खेल्दा यसपटक नेपालको आँखा विश्वकप छनौट सिरिज-२ मा पनि हुनेछ।

'हाम्रो उद्देश्य विश्वकप छनौट

सिरिज-२ का लागि क्वालिफाइड हुनु हो,' कप्तान विनोद दास पनि यस्तै मान्यता राख्छन्- 'यसका लागि हामी प्रतियोगिता जित्न सक्षम छौं र त्यसका लागि कडा परिश्रम पनि गर्नेछौं।' उनी पाँचौं पटक एसीसी टुफी खेल्दैछन्।

यसपटकको एसीसी टुफीबाट एक टिम विश्वकप छनौट सिरिज-२ का लागि छनौट हुनेछ र यो सन् २०११ को विश्वकपमा प्रवेशको पहिलो खुडकिलो हुनेछ। विश्वकप छनौट

सिरिज-२ का लागि युई र ओमान यसअघि नै छनौट भैसकेका छन्। तसर्थ युई र ओमानले फाइनल खेलेको स्थितिमा नेपाल तेस्रो स्थान आउनु पनि भाग्य खुल्लुजस्तै हुनेछ।

यस पटकको प्रतियोगितामा कुल १७ टिमको सहभागिता रहनेछ। नेपाल समूह 'सी' मा छ, जहाँ क्वेट, भुटान, हडकड र म्यानमार पनि छन्। प्रत्येक समूहबाट दुई टिम क्वाटरफाइनलमा जान्छन्। नेपाल कस्तीमा अन्तिम आठसम्म पुग्ने अनुमान गरिएको छ।

फुटबलमा स्वर्णपदकको आशा

बंगलादेश तथा अफगानिस्तान सम्मिलित समूहमा परेको छ। साफ गेम्समा नेपालले नवप्रवेशी अफगानिस्तानको सामना पहिलोपल्ट गर्न लागेको हो। 'हालै सम्पन्न एएफसी च्यालेञ्ज कपमा भारतलाई पराजित गरेकाले हाम्रो स्वर्णपदक जित्ने सम्भावना बलियो छ'- गोलरक्षक रिदेश थापाले बताए। उनले भने- 'युवा खेलाडीहरूमा जोस र अनुभवको कमी छैन।' उत्कृष्ट युवा खेलाडीहरूसँगै २३ वर्षमुनिको टिममा राष्ट्रिय टिमका १२ जना खेलाडी भएकाले टिम बलियो रहेको अखिल नेपाल फुटबल संघका उपाध्यक्ष ललितकृष्ण श्रेष्ठ बताउँछन्। सेकेन्ड लेफ्टिनेन्टको स्पेसल आर्मी कोर्समा संलग्न रहेकाले गोलरक्षक

अवसर ७ जना नेपाली खेलाडीले प्राप्त गरेका थिए। उक्त प्रशिक्षणले नेपाललाई फाइदा पुग्ने रिदेश बताउँछन्। सहिद स्मारक लिग च्याम्पियन मनाइमर्स्याड्डी क्लबका ९ जना, नविल श्रीस्टर तथा ज्ञानेन्द्र एपीएफका ७/७ जना, महेन्द्र पुलिस क्लबका ५ जना एवं आरसिटी, फ्रेंड्स, एनआरटी र त्रिभुवन आर्मीका १/१ जना खेलाडी बन्द प्रशिक्षणका लागि छनौट भएका छन्।

अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगितामा स्थिर खेल प्रदर्शन गर्न असफल नेपालले सागमा पनि राम्रो प्रदर्शनलाई निरन्तरता दिन सकेको छैन। पहिलो र छैटौँ साफमा स्वर्णपदक जितेको नेपालले तेस्रो र आठौँ साफमा रजतपदकमै चित्त बुझाएको थियो। दोस्रो साफमा तेस्रो स्थान हासिल गरेको नेपाल चार पटक पहिलो चरणबाटै बाहिरिएको थियो। अन्तिमपल्ट दुई वर्षअघि इस्लामावादमा अंक बराबरी भएपछि सिक्का टर्चमा पराजित भएकाले नेपाल सेमिफाइनल पुग्न सकेन। साफ खेलकुदमा नेपालले अहिलेसम्म श्रीलंकालाई पराजित गर्न सकेको छैन भने भारतलाई एकपल्ट मात्र छैटौँ साफको फाइनलमा टाइब्रेकरमा ४-३ ले पराजित गरेको छ। भुटान तथा पाकिस्तानसँग मात्र नेपालले पराजय बेहोर्नु परेको छैन। साफ फुटबलमा खेलेका कूल ३० वटा खेलमध्ये १२ खेल जितेको नेपालले ७ खेल बराबरी खेल्दै ११ खेलमा पराजय बेहोरेको छ।

राजु घिसिङ

काठमाडौँ- आसन्न दसौँ दक्षिण एसियाली खेलकुदको फुटबलमा स्वर्णपदक जित्ने लक्ष्यका साथ खेलाडीहरू कडा अभ्यासपछि थाइल्यान्ड पुगेका छन्। श्रावण २ गतेदेखि सञ्चालन गरिएको बन्द प्रशिक्षणमा विभिन्न ८ वटा क्लबका २३ वर्ष मुनिका ३२ जना खेलाडी सहभागी थिए।

कडा प्रतिद्वन्द्वी सम्मिलित समूहमा परेको नेपालले स्वर्णपदकका निम्ति प्रतिस्पर्धा गर्ने प्रशिक्षक योगम्बर सुवालले बताएका छन्। सुवालले नौ वर्षपछि पहिलोपल्ट राष्ट्रिय टिमको कमान्ड सम्हालेका हुन्।

विगतका साफ गेम्समा नेपालको प्रदर्शन

प्रतिद्वन्द्वी	खेल	जित	बराबरी	हार
माल्दिभ्स	७	४	२	१
भुटान	४	३	१	-
बंगलादेश	७	३	-	४
भारत	६	१	-	५
पाकिस्तान	३	१	२	-
श्रीलंका	३	-	२	१
अफगानिस्तान	-	-	-	-
कुल	३०	१९	७	११

'कोलम्बोमा हामी आक्रामक फुटबलको नमुना पेस गर्नेछौं,' सुवाल भन्छन्- 'निरन्तरको प्रतियोगिताले खेलाडीहरू पनि राम्रो फर्ममा छन्।' साग फुटबलमा नेपाल, भारत,

विकास मल्ल प्रतियोगितामा सहभागी हुन सक्ने छैनन्।

१८ औँ विश्वकपको समयमा जर्मनीमा ११ दिन प्रशिक्षण गर्ने तथा विश्वकपका खेलहरू प्रत्यक्ष हेर्ने

मैदान बाहिर

मारियाको माया

टेनिस कोर्टमा सधैं सफलताको आशा राख्ने रूसी सुन्दरी मारिया सारापोभा विगत केही वर्षदेखि विजयपनको संसारमा बढी सफल छन्। टिनएजको अन्तिम वर्षमा रङ्गी मारियालाई टेनिसमा प्राप्त सफलताले प्रफुल्लित बनाए पनि आममानिसहरू उनलाई कुनै ब्रान्डको मोडलिङमै हेर्न चाहन्छन्। गत वर्ष विम्बल्डन जितेपछि उनीप्रति व्यापारिक कम्पनीहरूको आकर्षण हवात्तै बढेको थियो। अहिले पनि उनी मोवाइल फोन, पहिरन, परफ्युम, घडी क्यामेरा, अटोमोबाइलदेखि टेनिसको ग्याकेटसम्मको मुख्य ब्रान्ड एम्बेसडर छन्। यसबाहेक व्यापारिक कम्पनीहरूको सो-रूमको उद्घाटनका लागि आउने प्रस्ताव गर्नेै साथै छैन। ब्रान्ड एम्बेसडर भएवाटै उनले गत वर्ष मात्र २ करोड ४० लाख डलर कमाइन्। मारिया भन्छिन्- 'मलाई यो आम्बानीप्रति रुचि छैन। मेरो क्यारियर भनेको टेनिस खेलमा छ। यदि मैले एकै वर्षमा चारवटै ग्राण्डस्लाम जित्न सके भने १० करोड डलर कमाउनेछु।'

टेनिसकी सुन्दरी एवं धनकी देवी मारियाको सबै जिम्मेवारी उनका बाबुले नै लिने गरेका छन्। बाबु युरी सारापोभा मारियालाई टेनिसको प्रशिक्षण मात्र गराउँदैनन्, छोरी सार्ने भएका कारण उनको आर्थिकदेखि मानसिक रेखदेख पनि गर्छन् तर यस्तै रेखदेखबीच गत साता अमेरिकाबाट प्रकाशित हुने युएस विक्लीले मारियाको माया-पितरी पुरुष टेनिसका अमेरिकी खेलाडी एन्डी रोडिकसँग बसेको समाचार प्रकाशित गर्‍यो। यो समाचार प्रकाशित भएलगत्तै रोडिक र मारिया क्यालिफोर्नियाको म्यानह्याटन सामुन्द्रिक तटमा एकसाथ रोमान्टिक मुडमा देखा परे। रोडिक र मारियाबीच माया बसेको कुरा रोडिकका एक अनन्य मित्रले युएस विक्लीलाई बताए। उनले भने- 'मारिया निकै कलिली भएका कारण यो कुरा गोप्य राखिएको हो।' अहिले रोडिक तथा मारिया क्रमशः २३ र १९ वर्षका छन्।

दिलेरि आफ्नो त्वचालाई

सुन्दरताको व्यवहार

भरजाको कच्चा पानी र प्राकृतिक सनिज तत्वको अपूर्व सम्मिश्रण जसले तपाईंको त्वचालाई दिन्छ नयाँ जीवन र तपाईंलाई राख्न सदा स्फूर्त एवं सुन्दर

